

Západočeská univerzita v Plzni

Fakulta právnická

DIPLOMOVÁ PRÁCE

Nejvyšší soud USA a jeho historická
role v ústavním systému

Zpracovala: Monika HROMČÍKOVÁ

Plzeň 2018

Prohlašuji tímto, že diplomovou práci na téma Nejvyšší soud USA a jeho historická role v ústavním systému jsem vypracovala sama, s využitím pramenů v ní uvedených.

Březen 2018

.....

Monika Hromčíková

Poděkování

Chtěla bych velmi poděkovat JUDr. et. PhDr. Stanislavu Balíkovi Ph.D za pomoc s volbou tématu, rady a doporučení při psaní práce.

1 Úvod.....	1
2 Historie nejvyššího soudu a jeho postavení v rámci soudní soustavy.....	3
2.1 Právní systém USA.....	3
2.2 Nejvyšší soud a jeho postavení.....	4
2.3 Systém soudů v USA.....	5
2.4 Ústava USA.....	6
2.5 Dodatky Ústavy.....	8
2.5.1 První cyklus oprav – Přijetí Listiny práv.....	8
2.5.2 Druhý cyklus oprav.....	9
2.5.3 Třetí cyklus oprav.....	9
2.6 Ústava a otroctví.....	11
3 Role a fungování Nejvyššího soudu.....	12
3.1 Počátky Nejvyššího soudu.....	12
3.2 Jmenování a odvolání soudců Scotus.....	13
3.3 Právní moc a příslušnost soudu.....	14
3.4 Soudní přezkum.....	15
3.5 Poskytování Certiorari.....	15
3.6 Otázka otroctví u Nejvyššího soudu.....	16
3.6.1 The Amistad.....	17
3.6.2 The Prigg v. Pennsylvania.....	18
3.6.3 Strader v. Graham.....	20
3.6.4 Dredd Scott.....	21
4 Stručné životopisy předsedů Nejvyššího soudu do 1. pol. 20. století.....	24
4.1 John Jay.....	25
4.2 John Rutledge.....	25
4.3 Oliver Ellsworth.....	26
4.4 John Marshall.....	27
4.5 Roger B. Taney.....	27
4.6 Salmon P. Chase.....	28
4.7 Morrison R. Waite.....	29
4.8 Melville W. Fuller.....	29
4.9 Edward D. White.....	30
4.10 William H. Taft.....	31
4.11 Charles E. Hughes.....	31
4.12 Harlan F. Stone.....	32

5 Přelomové případy Nejvyššího soudu do 1. pol. 20. století.....	32
5.1 Hylton v. USA.....	33
5.2 Marbury v. Madison.....	34
5.3 Fletcher v. Peck.....	36
5.4 Martin v. Hunters Lessee.....	37
5.5 McCulloch v. Maryland.....	38
5.6 Johnson v. McIntosh.....	39
5.7 Barron v. Baltimore.....	40
5.8 Texas v. White.....	41
5.9 Slaughter Cases.....	42
5.10 Civil Right Cases.....	43
5.11 Plessy v. Ferguson.....	44
5.12 Standard Oil v. United States.....	45
5.13 Bush Bell.....	47
5.14 Powell v. Alabama.....	47
5.15 Missouri ex rel Gaines v. Canada.....	48
6 Závěr.....	50
7 Resumé.....	53
8 Použitá literatura.....	55

1 ÚVOD

Ústava Spojených států amerických přijatá v r. 1789 vytvořila závazný právní rámec pro vznik nového státu. Šlo v té době o unikátní a velmi ambiciózní projekt, první svého druhu na světě, zakládající vznik státu na federální bázi. Tvůrci tohoto projektu si byli vědomi velikosti takové výzvy, koncipovali proto Ústavu tak, aby reflektovala veškeré potřeby nově vznikajícího státu a zároveň aby svou nadčasovostí eliminovala nutnost jejích zásadních změn.

Při úvahách o povaze státu jim jako východisko sloužily myšlenky evropských osvícenců, především anglického filozofa Johna Locka, a koncepci státu pojali jako společenství navzájem si rovných občanů, kteří se dobrovolně vzdají části svých práv ve prospěch jim nadřizené moci, aby byly trvale zajištěny obecné zájmy společnosti. Byli si ovšem vědomi i toho, že nová Ústava, má-li mít šanci na přijetí, bude muset být přijatelná pro všechny tehdy již existující státy, které se diametrálně lišily svou podstatou. Některé z nich uznávaly otroctví a byly na něm ekonomicky závislé, jiné byly státy svobodnými a k otroctví zaujímaly jednoznačně negativní postoj. Průchodnost ústavního textu závisela tedy především na státech uznávajících otroctví, což byl evidentně jeden z důvodů absence tohoto pojmu v textu Ústavy. Sami tvůrci Ústavy věřili, že jde o formu vlastnictví, která bude brzy překonána. Jak se později v této otázce ukázalo, nejednoznačné právní zázemí umožňovalo vynášet soudům často velmi konroverzní rozhodnutí v případech, kde šlo o svobodné černochoy nebo otroky setrvávající po nějakou dobu na území svobodných států, a to u soudů všech úrovní, Nejvyšší soud nevyjímaje. Ve stěžejní části své práce pak uvedu konkrétní soudní případy.

Ústava samotná byla rozsahem poměrně krátká, obsahovala jen 7 základních článků. V nich její tvůrci stanovili strukturu dělby státní moci postavenou na třech základních pilířích: moci zákonodárné, moci výkonné a moci soudní. Ústavou jsou těmto složkám uděleny pravomoci, které mají zajišťovat rovnováhu celého systému a zabraňovat jakémukoli zneužití jejich moci. Jde o tzv. systém kontroly a rovnováhy (checks and balances). Formou dodatků pak byla k Ústavě přidána Listina práv, obsahující 10 dodatků týkajících se převážně osobních práv.

Na základě Článku III byl Ústavou stanoven vznik Nejvyššího soudu Spojených států amerických. Tento článek je poměrně stručný a jeho obsahem se budu zabývat podrobně v hlavní části své práce. Nicméně už v úvodu je třeba

konstatovat, že Nejvyššímu soudu Ústava nedává přímo pravomoc přezkoumat ústavnost zákonů, pouze vymezuje jeho jurisdikci a stanoví, že je zároveň soudem odvolacím v případech již řešených nižšími soudy. V těchto případech soud sám rozhoduje, zda odvolání přijme či nikoliv.

V počátcích své existence se musel Nejvyšší soud potýkat se spoustou problémů existenční a organizační povahy, bylo však třeba řešit i nastalé spory, které do jeho jurisdikce spadaly. Tak již v počátcích jeho existence došlo k několika převratným momentům, díky nimž si získával prestiž, emancipoval se a podařilo se mu získat pravomoce, které jej postavily do role ochránce Ústavy. Jednalo se především o získání pravomoci soudního přezkoumání ústavnosti za předsednictví Johna Marshalla, 4. předsedy Nejvyššího soudu. Ten v případě Marbury v. Madison (1803), kterým se budu zabývat později, rozhodl o neústavnosti zákona. Vznikl tak precedent, který opravňoval Nejvyšší soud posoudit, zda jakýkoli vydaný zákon není v rozporu s Ústavou a v případě jeho neústavnosti jej i zrušit. Tato pravomoc soudního přezkoumání ústavnosti zákonů obnáší i pravomoc Nejvyššího soudu interpretovat význam ústavních ustanovení při jejich aplikaci na konkrétní případy. Interpretace smyslu některých ustanovení Ústavy se v průběhu historie někdy měnila, aniž by byl k vlastnímu textu Ústavy vytvořen dodatek. Výklad Ústavy se tak mohl a může pod vlivem společenských změn v průběhu času vyvíjet, v takovém případě hovoříme o tzv. živé ústavě (living constitution).

Nové zákony přijaté Kongresem k naplnění Ústavy i ty, které reagují na významné společenské změny, mohou nepatrně měnit i význam ústavního textu a v případě jakýchkoli pochybností je na Nejvyšším soudu, aby s konečnou platností rozhodl, zda jde o ústavou přípustný akt. Nejvyšší soud rozhoduje o ústavnosti i v případě dodatků Ústavy. I tam došlo v historii ke změně interpretace např. 1. Dodatku, který začíná slovy „Kongres nesmí vydávat zákony...“, z čehož se původně usoudilo, že se takový zákaz vztahuje pouze na Kongres, nikoli na zákonodárné orgány jednotlivých států. Ústavní soud se interpretací tohoto dodatku zabýval v případě Barron v. Baltimore (1833) a došel k závěru, že se omezení vztahuje pouze na federální moc. Toto jeho rozhodnutí bylo anulováno až schválením čtrnáctého dodatku v r. 1868, který jednoznačně stanovil, že žádný stát (jednotlivý či stát federální) nemá právo vydávat zákony, které by jakkoli omezovaly svobody nebo výsady občanů Spojených států. Přesto Nejvyšší soud následně řešil v tomto ohledu mnoho případů, nakonec převážila interpretace, že

většina Listiny práv (kromě 5. Dodatku) se vztahuje i na státní moc, nikoli jen na tu federální. Dodnes se však u Nejvyššího soudu objevují případy, jejichž předmětem je spor o vyváženost moci federální a státní. Ve své práci uvedu některé z případů Nejvyššího soudu, které se zabývají obdobným problémem.

2 Historie Nejvyššího soudu a jeho postavení v rámci soudní soustavy

2.1 Právní systém USA

Vychází z anglosaského (někdy se používá také výraz angloamerického) pojetí práva, které je založeno na tzv. common law, jinak řečeno také právu obecném, společném nebo soudcovském. Toto právo je vytvářeno soudci, soudy nebo i tribunály formou jejich rozhodnutí, tzv. precedentů, a ty pak tvoří závazný zákonný rámec pro rozhodování dalších případů podobného typu. Má platnost pouze v jurisdikci příslušného soudu. Jádrem obecného práva je zásada *stare decisis* (*zůstat při starém*), což znamená, že již existující precedenty musí být při rozhodování soudu respektovány.¹ Odchýlit se od této zásady je možné pouze v případě, kdy na základě metody rozlišování dospěje soud k závěru, že se nejedná o stejný ani podobný případ nebo že se okolnosti změnily natolik, že už okolnostem precedentu neodpovídají. V obou případech má soudce pravomoc i povinnost precedent změnit a takto vzniknuvší precedent se stává novým precedentem (*case of first impression*).

Zásada *stare decisis* pak pomáhá zajišťovat stabilitu systému soudcovského práva. Tím se obecné právo (precedenty, *stare decisis*) liší od zákonů schválených zákonodárnými orgány, ústavního práva i podzákonných vyhlášek a předpisů, tedy normativních právních aktů výkonné moci. Vzájemnou interakcí mezi obecným právem, ústavním právem, zákony schválenými zákonodárnými orgány a podzákonnými předpisy vzniká tento velmi komplexní právní systém.²

¹ Stare decisis [online]. [cit. 2017-10-12]. Dostupné z https://cs.wikipedia.org/wiki/Stare_decisis

² Vliv angloamerického právního systému, Autor textu Marek Pivoda, [online]. [vid. 2018-02-12]. Dostupné z: <https://www.pravniprostor.cz/clanky/ostatni-pravo/vliv-angloamerickeho-pravniho-systemu-na-system-kontinentalni-ii>

2.2 Nejvyšší soud a jeho postavení

Nejvyšší soud Spojených států amerických (zkráceně Scotus) je nejvyšší orgán soudní moci v USA. Skládá se z devíti členů, tím je předseda Nejvyššího soudu a osm místopředsedů. Jednotliví členové jsou jmenováni prezidentem a následně schvalováni senátem. Obvyklým zvykem je, že členové Scotus jsou ve funkci doživotně, odchází pouze z důvodu rezignace, či odchodu do důchodu. Nejvyšší soud je také nejvyšší odvolací soud (apelační soud). Ve státech kde je přípustný trest smrti je rovněž poslední odvolací instancí.

Soudní moc na federální úrovni je svěřena Nejvyššímu soudu a nižším federálním soudům zřízených Kongresem USA. Soudci Nejvyššího soudu jsou jmenováni do funkce prezidentem USA se souhlasem Senátu USA, přičemž svou funkci vykonávají doživotně. Nejvyšší soud je soudní kontrola ústavnosti zákonů, jakož i řízení orgánů zákonodárné a výkonné moci.

Sídlem Nejvyššího soudu byla v minulosti Filadelfie, konkrétně budova Independence Hall do roku 1800 dokud se federální vláda nepřestěhovala do nového hlavního města Spojených států, tedy do Washingtonu. Soud se v novém městě nacházel zpočátku ve sklepních prostorách Kapitolu USA.

V roce 1810 se soud přestěhoval do místnosti Old Supreme Court Champéry, která se nachází v prostorách v již zmiňovaném Kapitolu.

V r. 1860 došlo za účelem vytvoření vhodnějších prostor pro zasedání Senátu i Sněmovny reprezentantů ke stavbě dalšího křídla budovy Kapitolu, čímž se pro potřeby působení Nejvyššího soudu nově uvolnil reprezentativnější a vhodnější prostor (Old Senate Chamber). Nová budova Nejvyššího soudu, jak ji známe dnes, byla vytvořena za předsednictví W.Tafta v letech 1929 – 1935. Byla navržena tak, aby odpovídala důležitosti a důstojnosti soudu. Nejvyšší soud Spojených států se ve Washingtonu nachází jen kousek od amerického Kapitolu, sídla obou komor Kongresu, a je vrcholným orgánem státní soudní moci.

³ Janda, K., Berry, J., Goldman, J., Huff, E. Výzva demokracie: systém vlády v USA, s. 290-3

⁴ Building history [online]. [cit.2017-10-16]. Dostupné z: <https://www.supremecourt.gov/about/buildinghistory.aspx>

2.3 Systém soudů v USA

Spojené státy jsou proslulé tím, že mají jeden z nejsložitějších soudních systémů na světě. Každý den se na tomto systému účastní tisíce lidí, právníků, soudců, vládních úředníků aj. Jedinečnost tohoto systému spočívá mimo jiné i v tom, že dokáže úspěšně fungovat v tak velké zemi jako jsou Spojené státy. Jedním z klíčů úspěchu tohoto systému je vyvážená a pečlivě uspořádaná hierarchie.

V době přijetí Ústavy Spojených států v roce 1789 měl každý z původních třinácti států soudní systém. Tyto soudy se zabývaly všemi záležitostmi, ať už věcmi trestními, rodinými či občanskými. Zástupci Ústavy se však shodli na tom, že vnitrostátní soudnictví je také nezbytné, přinejmenším Nejvyšší soud, který by mohl být konečným rozhodcem ve věcech federálního práva. Proto je na základě článku III Ústavy stanoven Nejvyšší soud USA a Kongresu byla dána pravomoc založit další nižší soudy. Mezi tyto nižší soudy patří 13 odvolacích soudů a 94 okresních soudů a Soud USA pro mezinárodní obchod. Tento celek pak tvoří soudní moc USA.⁵

Většina soudních sporů v USA je řešena na státních soudech a dále pak na federálních soudech. V působnosti státních soudů jsou většinou rozvodová a dědická řízení, opatrovnictví o dítě, spory o nemovitosti. V kompetenci federálních soudů jsou naopak otázky týkající se ústavnosti, mezinárodní úmluvy, případy týkající se velvyslanců, vyšších úředníků aj. Mnoho z jejich rozhodnutí se stává precedentem, zákonem nebo výkladem zákona vytvořeného soudním rozhodnutím. Předchůdce obecně respektuje jiné soudy, když se zabývají případem nebo situací podobnou minulému případu.⁶ Tato zásada, jak již bylo zmíněno se označuje jako *stare deciss* (tedy setrvat při rozhodnutém).

Při vydávání rozhodnutí musí všechny soudy dodržovat závazný precedent. V případě výkladu Ústavy Spojených států a zákonů schválených Kongresem, má Nejvyšší soud Spojených států poslední slovo. Ostatní soudy ať už federální či státní se musí řídit precedentem který stanovil Nejvyšší soud. Všechny okresní soudy se musí řídit výkladem odvolacího soudu v oblasti v němž se nachází. V případě precedentu stanoveného Nejvyšším soudem USA a odvolacími soudy v oblasti federálního práva jsou státní soudy povinny tento precedent dodržovat.

⁵ Janda, K., Berry, J., Goldman, J., Huff, E. Výzva demokracie: systém vlády v USA, s. 293

⁶ Kust, Jan, Nejvyšší soud USA. Praha: Ústav práva a právní vědy. 2013, s.16, 19

Je na každém nejvyšším soudu daného státu, jak bude zákony interpretovat, pokud tento výklad nebude v rozporu s Ústavou Spojených států.

Nejvyšší soud Spojených států vyslyší zhruba osm desítek žádostí ročně z více než 10000 případů, o které je požádán, aby přezkoumával. To znamená, že rozhodnutí 12 obvodových odvolacích soudů v celé zemi a federální obvodní soud jsou posledním slovem v tisících případech.

Všech 94 okresních soudů spadá do 12 oblastí v nichž vždy působí jeden odvolací soud. Třináctý odvolací soud pro federální obvod má příslušnost ve věcech patentové práva. Odvolací soudy rozhodují o odvolání od kteréhokoli okresního soudu, který spadá pod federální okruh.⁷

2.4 Ústava USA

Jako odvážný experiment můžeme označit dokument, který vznikl před více než 200 lety. Ústava Spojených států se ukázala jako dostatečně stabilní a flexibilní, aby přežila a zůstala účinná ve světě, který je zcela jiný od toho, ve kterém byl napsána. Jména otců zakladatelů tohoto dokumentu jsou známá po celém světě, počínaje předsedou ústavodárného shromáždění J. Madisonem, až po budoucí prezidenty USA Washingtona, Adamse, Jeffersona, a samozřejmě i mnohé další.⁸

Při tvorbě Ústavy vycházeli zakladatelé z několika principů a tím byl vytvořen nový revoluční ústavní systém. Jelikož by nebyla přijatelná přímá demokracie ani vláda jedné třídy aristokracie, uchýlili se zákonodárci k takovému systému, v němž bude veškerá moc svěřena lidu, který ji uplatňuje přes zvolené zástupce a tou je republikánství.

Jeden z dalších charakteristických znaků pro americkou demokracii je federalismus. Na základě tohoto systému je umožněno, aby vláda mezi všemi úrovněmi sdílela své pravomoci. Tyto pravomoci vlády jsou pak rozděleny mezi federální vládu a státy. Tyto sdílené vztahy pak umožňují, aby nedocházelo k zneužitím pravomocí mezi různými stupni vlády. V rámci této souvislosti je třeba zmínit i systém brzd a rovnováh, kdy se jedná o vzájemné omezování moci zákonodárné (Sněmovna reprezentantů, Senát), výkonné (prezident) a soudní.

⁷ Court role and structure [online].[cit.2017-11-01]. Dostupné z <http://www.uscourts.gov/about-federal-courts/court-role-and-structure>

⁸ Otcové zakladatelé [online]. Dostupné z https://cs.wikipedia.org/wiki/Otcov%C3%A9_zakladatel%C3%A9_Spojen%C3%BDch_st%C3%A1t%C5%BD_americk%C3%BDch / Zakládajícími otcí Spojených států amerických byli političtí vůdci a státníci, kteří se účastnili americké revoluce a následně podepsali Americkou deklaraci nezávislosti nebo Ústavu Spojených států V rámci velké skupiny známé jako "zakládající otcové" existují dvě klíčové podmnožiny: "Signatáři prohlášení nezávislosti" (kteří podepsali americkou deklaraci nezávislosti v roce 1776) a navrhovatelé Ústavy Spojených států.

Každá z těchto složek, může omezovat pravomoci ostatních - například osoby, které jmenoval prezident do svých funkcí může Senát odmítnout, prezident může vetovat zákony předložené Kongresem, Nejvyšší soud může prohlásit za neplatné zákony navržené Kongresem. Na základě Ústavy jsou pak vládě uděleny výslovné pravomoci, vycházející přímo z Ústavy, dále pak pravomoci, které nejsou uvedené v ústavě, ale vyplývající z článku I.⁹

Ústava se svým obsahem soustřeďuje na tři základní společenské oblasti. Definuje pravidla pro vytvoření systému státní vlády, který bude postaven na třech základních samostatných pilířích – moci zákonodárné, moci výkonné a moci soudní, ty pak budou fungovat na principu kontroly a rovnováhy mezi těmito třemi složkami, dále pak rozděluje moc mezi federální vládu a státy a jako třetí chrání individuální svobody svých občanů.

Ústava jako taková se skládá s preambule, která obsahuje důvody jejího sepsání a to nastolení spravedlnosti, vytvoření jednoty, obrana země, podpora všeobecného blaha, jistota svobody pro své občany.¹⁰ Ústavní text je pak rozdělen do 7 článků. Jednotlivé články se pak dělí do oddílů.

Článek I, svým obsahem nejdelsí, je věnován zákonodárné moci, která náleží dvoukomorovému Kongresu, složeného ze Senátu a Sněmovny reprezentantů. Kongres zahrnuje široké množství pravomocí, jako například kontrolu federálních daní a výdajů, možnost vydávat peníze nebo vyhlásit válku jiným státům. Jednou z hlavních povinností je navrhopvat a schválit návrhy zákonů a až teprve poté je možné je postoupit prezidentovi.¹¹

Článek II je věnován prezidentovi USA, který stojí v čele moci výkonné. Zahrnuje volbu prezidenta a více-prezidenta, jejich pravomoci, povinnosti a případné odvolání.

Článek III je završením horizontální dělby moci v americké Ústavě. Článek je rozdělen do tří bodů a přestože zde došlo k vytvoření základů pro Nejvyšší soud USA, tak je článek velmi stručný.

První odstavec nám říká, že „*Moc soudcovská přísluší ve Spojených státech Nejvyššímu soudu a takovým soudům, které zřizuje Kongres. Soudcové Nejvyššího soudu i nižších soudů jsou ustavováni trvale, za svou službu dostávají náhradu, která nesmí být během trvání jejich služby snížena.*“

¹⁰ V.Jirásková, Dokumenty k ústavním systémům, Praha 1996, s.306

¹¹ Janda, K., Berry, J., Goldman, J., Huff, E. Výzva demokracie: systém vlády v USA, s. 64

2.5 Dodatky Ústavy

Zakladatelé Ústavy věděli, že pokud má platnost tohoto základního dokumentu vydržet i v následujících obdobích, bude nutná její schopnost případné společenské změny reflektovat. Pátý článek umožňuje, aby se Ústava v budoucnosti byla schopna s naléhavými společenskými změnami vyrovnat. Případné změny Ústavy by neměly být přijímány bez patřičného uvážení, aby nedocházelo k narychlo schváleným dodatkům.¹⁶

Proces přijetí dodatků můžeme rozdělit na dvě fáze a to fázi návrhové a fázi ratifikační. Dodatky mohly být navrženy prosazením návrhu dvoutřetinovou většinou v každé z obou komor Kongresu nebo odhlasováním zákonodárců, aby Kongres svolal ústavní shromáždění, které může dodatky navrhnout.¹⁷

V rámci ratifikace Ústavy si některé státy podmínily, aby byla k Ústavě připojena Listina práv (Bill of Rights), která by zaručovala ochranu práv a svobod jednotlivců. Návrh Listiny práv vypracoval James Madison. Prvních osm dodatků vycházelo z Virginského prohlášení práv z roku 1776 a spolu s dalšími návrhy je předložil Kongresu ke schválení. Ratifikováno jich bylo deset z celkového počtu dvanácti schválených.

2.5.1 První cyklus oprav - přijetí Listiny práv

Předložený návrh s Dodatkem I obsahoval práva politická, petiční, svobodu vyznání, náboženství, svobodu slova tisku.

Dodatek II je nejkratší a zároveň nejstručnější dodatek, zaručuje právo nosit zbraň.¹⁸

Dodatek III a IV zaručují respektování soukromí občanů. Žádný voják nemůže být ubytován v domě majitelů bez jejich souhlasu a v době války pouze způsobem, který předepisuje zákon. Vláda nesmí provádět konfiskace majetku a bezdůvodné prohlídky obydlí svých občanů. Pokud k prohlídkám dojde, musí být vždy uváděn oprávněný důvod.

Dodatek V až VIII Ústavy chrání občany, proti zneužití pravomoci ze strany státu.

¹⁶ Toward a Theory of Constitutional Amendment [online]. [cit.2017-11-01]. Dostupné z <http://www.jstor.org/stable/2944709>

¹⁷ Tindall, George Brown a David E. SHI. 1994. *Dějiny států: USA*. Praha: Lidové noviny, s. 131

¹⁸ Purvis, T. L. Encyklopedie dějin USA. Přeložil Marek, V. Praha: Nakladatelství a vydavatelství Ivo Železný, 2004 s. 248.

Nikdo nesmí být zbaven života, svobody, majetku bez řádného soudního procesu. Nikdo nesmí být nucen svědčit sám proti sobě. Každý obžalovaný má právo na veřejné přelíčení před nestrannou porotou, v místě kde byl trestný čin spáchán. U občanskoprávních sporů jejíž hodnota je vyšší než 20 USD je právo žádat rozhodnutí porotního soudu. Zároveň nesmějí být vyžadovány nadměrné kauce, pokuty nebo kruté tresty.

Dodatky IX a X zaručovaly, že žádná další ústavní práva „*nesmí porušovat nebo znevažovat jiná práva lidu náležící*“ a „*práva, která podle Ústavy nepřísluší Spojeným státům, přísluší jednotlivým státům nebo lidu.*“ Platnost listiny započala 15. prosince 1791 a spolu s dodatkem jedenáctým, který neumožňuje svým občanů žalovat stát u federálního soudu, a dvanáctým, který upravuje volbu prezidenta, tvoří I. cyklus oprav Ústavy.¹⁹

2.5.2 Druhý cyklus oprav

Po skončení války Severu proti Jihu bylo třeba začlenit bývalé otrokářské státy do Unie. Cílem dodatků bylo zajistit rovnost a svobodu černošskému obyvatelstvu. Výsledek tohoto procesu je označováno jako II. cyklus oprav Ústavy.

Dodatkem XIII bylo zrušeno otroctví a nevolnictví v celých Spojených státech, pokud nejde o výkon trestu za spáchaný a dokázaný zločin. Dodatek ratifikovaly tři čtvrtiny států a součástí Ústavy se stal 18. prosince 1865.

Dodatkem XIV bylo stanoveno, že všichni lidé narození na území USA , jsou jejími občany, zároveň zaručil právo domáhat se řádného soudního procesu a ochranu zákona. Tento dodatek měl za cíl zakázat přijímání nových zákonů, který by se vztahoval pouze na určité obyvatelstvo.

Dodatek XV stanovil, že Spojené státy nesmí odepřít, či jinak znemožnit volební právo kvůli jeho rase, barvě pleti či bývalému otroctví.

2.5.3 Třetí cyklus oprav

Ke stávajícím 15 dodatkům, bylo v průběhu 20. století připojeno dalších 12. Roku 1913 byl přijat Dodatek XVI, který Kongresu přiznal právo vybírat daně z

¹⁹ A. Hamilton, J. Madison, J. Jay. Listy Federalistů, Olomouc, 1994. s. 500,1

příjmů, aniž by je rozděloval mezi jednotlivé státy a to bez ohledu na sčítání obyvatel.²⁰

Téhož roku byl přijat Dodatek XVII, podle něhož jsou senátoři Kongresu nově voleni přímou volbou občany, nikoliv jako doposud zákonodárnými sbory.

Velmi kontroverzní Dodatek XVIII přijatý roku 1919 zakazoval výrobu, přípravu a následný prodej omamných nápojů. Vztahoval se rovněž na import a export s cílem následného použití ve Spojených státech. Účinek tohoto dodatku, tedy vyhlášení prohibice mělo za následek nárůst výroby a distribuce nelegálního alkoholu a rozkvět organizovaného zločinu. Účinek byl tedy přesně opačný, než se očekávalo a proto byl jako první v historii XXI dodatkem zrušen.

Jeden z nejdůležitějších dodatků přinesl rok 1920 a to XIX. Dodatek, který zaručuje volební právo pro ženy. Do roku 1869 nebylo ženám umožněno volit nikde ve Spojených státech ani ve světě. První oblastí, kde jim to bylo umožněno, byl Wyoming. Následně pak do roku 1918, bylo ženám uděleno volební právo v dalších 12 státech.²¹

Dodatek XX zkrátil dobu mezi zvolením prezidenta a následným nástupem do funkce.²²

Zajímavý je rovněž Dodatek XXII, který stanovuje, že nikdo nemůže být zvolen do prezidentské funkce více než dvakrát. Dodatek byl schválen 27.2.1951.

Rok 1961 a přijetí Dodatku XXIII, který umožňuje Washingtonu, prostřednictvím svých volitelů, účastnit se volby prezidenta a viceprezidenta.

Odepření či omezení volebního práva z důvodu nezaplacení daně je zakázáno Dodatkem XXIV, schváleného 23.2.1964

Dodatek XXV určuje, že v případě vzdání se úřadu nebo smrti prezidenta, nastupuje na jeho místo viceprezident.

Dodatek XXVI umožňuje hlasovat ve federálních volbách dosažením věku 18 let.

Dodatek XVII, původně navržen roku 1789 a ratifikován s „menším“ zpožděním v květnu 1992, zakazuje zákon, kterým se zvyšují odměny senátorů, dokud neproběhne volba do Sněmovny reprezentantů.²³

²⁰ T. Deklarace nezávislosti Spojených států amerických a Ústava Spojených států amerických s komentáři Miloše Krejčího, s. 173,4

²¹ Janda, K., Berry, J., Goldman, J., Huff, E. Výzva demokracie: systém vlády v USA, s. 144,5

²² A. Hamilton, J. Madison, J. Jay. Listy Federalistů, Olomouc, 1994. s. 504,5

²³ Janda, K., Berry, J., Goldman, J., Huff, E. Výzva demokracie: systém vlády v USA, s.373

2.6 Ústava a Otroctví

Již od dob Ústavodárného shromáždění bylo otroctví v americké společnosti hluboce zakořeněno. Samotná Ústava se o problému otroctví vůbec nezmiňuje a je zcela nepochybné, že by nevznikla, kdyby otcové zakladatelé měli o problému otroctví rozhodnout.²⁴

Jedním z hlavních problémů, které otcové zakladatelé řešili a které se nepřímým způsobem týkalo otroctví bylo zastoupení států ve Sněmovně reprezentantů. Zatímco v Senátu má každý stát dva zástupce bez ohledu na počet jeho obyvatel, počet zástupců každého státu ve Sněmovně reprezentantů je na množství jeho obyvatel přímo závislý. Množství populace bylo značně vyšší na hospodářském jihu než na průmyslovém severu. Podíl otroků na celkovém počtu obyvatel dosahoval ve státech, které uznávaly otroctví a jejichž ekonomika byla na otročké práci přímo závislá, až přes 20%. Ústava reflektuje tuto skutečnost v článku I, oddílu 2, kde je uvedeno, že „do sčítání obyvatel nebudou zahrnuti Indiáni, kteří neplatí daně, a populace státu se určí součtem svobodných, včetně těch, kdo jsou ve služebném poměru, a tři pětina populace ostatních osob (otroků).“²⁵

Další odkaz nalezneme v oddílu 9, článku I, kdy „Kongres není oprávněn zakázat přistěhovalectví nebo dovoz osob (otroků), který jakýkoliv z nyní existujících států uzná za nutné připustit, na podobný dovoz však může být uvaleno clo nebo daň nepřesahující deset dolarů za každou osobu (otroka)“. Článek IV, oddílu 2 nám pak přímo říká, že pracující osoby (otroci), kteří uprchnou od svého pána do jiného státu, mu musí být zpět vráceni.²⁶

Z textu všech tří výše uvedených ústavních ustanovení, která se implicitně zabývala otroctvím, jednoznačně vyplývá, že otroctví nebylo ani všeobecně přijato a ani se neočekávalo, že bude pokračovat. Všechna tři ustanovení označovala otroky za osoby a nikoliv za vlastnictví. Toto tvrzení dokládá i skutečnost, že výraz otrok v Ústavě nenajdeme. Zakladatelé Ústavy nechtěli odkazovat přímo na otroctví v dokumentu, který měl obstát v testu času, kdyby tento institut v budoucnu zanikl. Při vytváření Ústavy USA si byli vědomi faktu, že otroctví není nekonečné a že postupem času vymizí.

²⁴ Taktéž, s.66

²⁵ Tindall, George Brown a David E. SHI. 1994. *Dějiny států: USA*. Praha: Lidové noviny, s.792

²⁶ Taktéž, s. 794

Některá ustanovení samozřejmě musela být poplatná okolnostem jejího vzniku, pokud vůbec měla být Ústava schválena zástupci otrokářského jihu, ale Ústava jako celek zůstala otevřená pro změnu v budoucnu.²⁷

3 Role a fungování Nejvyššího soudu

3.1 Počátky Nejvyššího soudu

Zákon o soudnictví schválený v roce 1789 stanovil, že země bude rozdělena do 13 soudních obvodů, které budou uspořádány do 3 okruhů, a to východního, středního a jižního. Nejvyšší soud byl složen ze šesti soudců a místem jeho působení bylo hlavní město.

Nejvyšší soud se poprvé shromáždil 1. února 1790 v New Yorku. Prvním předsedou Nejvyššího soudu byl J. Jay a zpočátku se činnost soudu zaměřovala na organizaci řízení. V průběhu prvních deseti let své existence učinil Nejvyšší soud významná rozhodnutí a vytvořil trvalé precedenty. Po odstoupení Johna Jaye, který vyměnil soudcovské křeslo za guvernantsví New Yorku, prezident J. Adams jmenoval Johna Marshalla za čtvrtého nejvyššího soudce. Jeho jmenování mělo významný vliv na soud a zemi. Ačkoliv jeho předchůdci sloužili jen krátce, Marshall setrval ve funkci dlouhých 34 let.

Členy Nejvyššího soudu jmenuje prezident se souhlasem Senátu. Aby byla zajištěna jejich nezávislost, Ústava stanoví, že platy soudců nesmějí být během výkonu jejich funkce sníženy. Počet soudců se na Nejvyšším soudu se změnil šestkrát, než se roku 1869 ustálil na současném počtu devět - předseda a osm přísedících. Od vzniku soudního dvora v roce 1790 existovalo pouze 17 hlavních soudců²⁸ a 101 přísedících soudců, přičemž každý soudce sloužil v průměru 16 let.. Noví soudci se připojují k soudu v průměru jednou za dva roky.²⁹

²⁷ A Look Into the Constitutional Understanding of Slavery [online]. [cit.2017-11-01]. Dostupné z: <http://ashbrook.org/publications/respub-v6n1-boyd/>

²⁸ Pět hlavních soudců předtím působilo jako přidružení soudci, bylo celkem 113 soudců. To zahrnovalo bývalého soudce John Rutledge, který byl jmenován vrchním soudcem provizorní komisí v průběhu prázdnin Kongresu a sloužil pouze 4 měsíce. Když Senát nedokázal potvrdit jeho nominaci, byla jeho nominace stažena. Nicméně, protože vykonával funkci a vykonával soudní funkce předsedy vlády, byl řádně považován za úředníka tohoto úřadu

²⁹ The Court as an Institution[online]. [cit.2017-12-01]. Dostupné z: <https://www.supremecourt.gov/about/institution.aspx>

3.2 Jmenování a odvolání soudců

Proces jmenování soudců je jednou z nejdůležitějších povinností prezidentů a členů Senátu, z části proto, že jsou jmenováni doživotně. Ne všichni prezidenti mají možnost jmenovat členy Nejvyššího soudu, vzhledem k jejich počtu devíti, včetně předsedy, ale zároveň proto, že svoji funkci vykonávají doživotně a je ukončena pouze odchodem do důchodu nebo smrtí. Pokud tato skutečnost nastane pak je na prezidentovi Spojených států, aby navrhl náhradu a Senát jeho volbu přezkoumal.

Ústava tuto zásadní roli přiděluje prezidentovi na základě článku II, oddílu II. Ústavy „*kdy se souhlasem Senátu jmenuje soudce Nejvyššího soudu.*“³⁰ Když prezident zvažuje, koho jmenovat, začíná proces prověřování možných kandidátů. Prověřování spadá do kompetence Federálního úřadu pro vyšetřování (FBI) a probíhá ve dvou liniích – soukromé záležitosti a záležitosti veřejného působení a písemných dokumentací. Seznam možných kandidátů se zužuje s cílem výběru bezúhonného jedince se zárukou, že takový kandidát má vysokou pravděpodobnost být do funkce schválen. Prezident a jeho nejbližší pracovní tým zkoumají i to, do jaké míry se politické názory kandidáta shodují s politickými názory prezidenta a do jaké míry je přijatelný pro jeho přívržence. Často se stává, že dříve než prezident oznámí svůj seznam kandidátů, jedná s významnými senátory a členy Právního výboru Senátu, což mu umožňuje udělat si předběžnou představu o možných výhradách vůči některým navrhovaným kandidátům a následných problémech, kterým by kandidát byl nucen v procesu schvalování čelit. Jména možných kandidátů se mohou objevit i v tisku, cílem je předem zjistit případnou podporu jednotlivých kandidátů nebo naopak výhrady k nim mezi širší odbornou veřejností. Po těchto krocích prezident slavnostně oznámí svou nominaci za přítomnosti vybraného kandidáta. Nominace je pak doručena Senátu. Už od konce občanské války je téměř každá nominace Nejvyššího soudu doručena senátu a předána Právnímu výboru Senátu. Ten provádí vlastní prověření vybraného kandidáta. Nominovaný vyplní dotazník obsahující otázky osobní povahy, finanční povahy a dobrovolně předá rovněž daňové přiznání. Vybraný kandidát rovněž vykonává zdvořilostní návštěvy různých senátorů včetně předsedů politických stran a členů Právního výboru senátu. Současně začíná proces hodnocení odborné způsobilosti vybraného kandidáta.

³⁰ Ústava Spojených států, článek II, oddíl II.

Toto hodnocení spadá do kompetence Úřadujícího výboru Komory amerických právníků specializovaných na federální právo.

V závěrečné fázi výbor hlasuje, zda je kandidát pro výkon funkce dobře kvalifikovaný, kvalifikovaný nebo nedostatečně kvalifikovaný. Právní výbor senátu potom pořádá slyšení, během nichž nominovaný, jeho přívrženci i odpůrci pod přísahou činí prohlášení. Od roku 1946 jsou téměř všechna tato slyšení veřejná a většina z nich probíhá déle než 4 dny. Prezidentův tým nominovaného na toto slyšení připravuje ve snaze předejít nepředvídaným a nepříjemným situacím. Členové Právního výboru Senátu mohou klást nominovanému otázky směřující k odhalení jeho politických názorů i soukromí. Těmto veřejným slyšením se dostává velké pozornosti i publicity, a proto jsou senátory často vnímána jako příležitost uhrát si během nich své politické body. Poté co jsou ukončeny debaty o vhodném kandidátovi, které nemají časový limit, přichází na řadu hlasování. Většina hlasujících senátorů musí schválit rozhodnutí prezidenta, pokud se tak nestane, prezident musí vybrat kandidáta nového.³¹ Jakmile je kandidát potvrzen čeká ho přísaha soudci Nejvyššího soudu. Narozdíl od prezidenta, který skládá slib jeden, tak členové Nejvyššího soudu, jakož to federální úředníci musí skládat sliby dva. První slib před nástupem do své funkce, je slib ústavní. Druhý slib, který má původ již v roce 1789 je slib soudcovský.³²

3.3 Pravomoc a příslušnost Nejvyššího soudu

Pravomoc Nejvyššího soudu můžeme rozdělit do dvou kategorií, a to původní (originární) pravomoc a pravomoc odvolací. Originární jurisdikce vyplývá přímo z Ústavy a zahrnuje například spory mezi Spojenými státy a státy Unie, žaloby a soudní řízení v nichž je jedna strana vyslanec či konzul.³³ Na základě federálního zákona se výlučná a originární pravomoc vztahuje na případy mezi dvěma a více státy Unie. Sporů projednávaných v této pravomoci je velmi málo, v rámci jednoho roku můžeme zmínit 1-5 takových sporů.

Do druhé kategorie patří odvolací jurisdikce, kde se proti rozhodnutí soudu nelze dále odvolat. Nejvyšší soud se zde řídí pravidly stanovenými Kongresem.

³¹ How the nomination process for Supreme Court Justice works[online]. [cit.2017-11-03]. Dostupné z: <https://www.thoughtco.com/understanding-the-supreme-court-nomination-process-3368219>

³² Tindall, George Brown a David E. SHI. 1994. *Dějiny států: USA*. Praha: Lidové noviny, s. 797

³³ Kust, Jan, Nejvyšší soud USA. Praha: Ústav práva a právní vědy. 2013, s.34, 36

Formou odvolání se pak od soudů nižší instance dostanou před Nejvyšší soud na základě článku II. Ústavy USA. Jedná se o většinu sporů, které jsou před Nejvyšším soudem projednávány. Scotus tak rozhodnutí nižších soudů potvrdí nebo je opraví.³⁴

3.4 Soudní přezkum ústavnosti

Další důležitý institut, který souvisí s pravomocí Nejvyššího soudu je soudní přezkum ústavnosti. Ta spočívá v pravomoci soudní moci a jejímu rozhodnutí, zda zákony či nařízení vlády nejsou v rozporu s Ústavou. Jedná se tedy o jednu z nejdůležitějších pravomocí, kterou Scotus disponuje zejména proto, že možnost tohoto přezkumu není zakotvena v Ústavě.³⁵

Komplexní úloha Nejvyššího v tomto systému vlády vyplývá z jeho pravomoci zrušit právní předpisy nebo i výkonné kroky, které jsou v rozporu s Ústavou. Tato pravomoc dala Nejvyššímu soudu zásadní odpovědnost při zajišťování a ochraně individuálních práv jakož i ústavnosti všech rozhodnutí, kroků a právních dokumentů moci zákonodárné i výkonné, které se objevují ve snaze patřičně reagovat na neustále se objevující nové situace.

Prvním soudním přezkumem, kterým se Scotus zabýval, byl případ *Hylton v. Spojené státy*. Jednalo se o případ, který odpověděl na otázky týkající se přímých daní. V tomto případě se jednalo o daň z přepravních vozů (kočárů). Pokud je daň přímou daní, musí být dle článku I, oddílu II. správně rozdělena. Soud společně s Kongresem dospěli ke stejnému rozhodnutí, že daň není přímou daní a tedy není v rozporu s Ústavou.³⁶

Přelomovým případem se ovšem stal v roce 1803 případ *Marbury v. Madison*. V tomto rozsudku poprvé Nejvyšší soud oznámil, že může zákon prohlásit za neplatný, pokud je v rozporu s Ústavou. Případ bude více rozveden v páté kapitole.

3.5 Poskytování Certiorari

Nejvyšší soud obdrží přibližně 10 000 podnětů ročně. Soudci používají

³⁴ Kust, Jan, Nejvyšší soud USA. Praha: Ústav práva a právní vědy. 2013, s.34, 36

³⁵ Judicial review [online]. [cit. 2017-12-03]. Dostupné z: <https://legal-dictionary.thefreedictionary.com/judicial+review>

³⁶ Jurisdiction of the Supreme Court, [online]. [cit. 2017-12-03]. Dostupné z: <http://adacourse.org/courtconcepts/scotus.html>

„pravidlo čtyř“, aby rozhodli, zda se podnětem budou zabývat. Pokud čtyři z devíti soudců mají pocit, že má daný případ hodnotu, vydají potvrzení certiorari a požádají nižší soud o záznamy k přezkumu.

Nejvyšší soud se zabývá velmi malým počtem případů 75 až 85 případů ročně, takže 99% žádostí je zamítnuta. Většina případů Nejvyššího soudu je dnes projednávána na základě odvolání od nižších soudů. Tyto případy obvykle pocházejí od federálních odvolacích soudů, ale Soudní dvůr se může zabývat i odvoláním od státních soudů. Soudci Nejvyššího soudu nejčastěji přijímají případy, které se dotýkají celé země, nikoli pouze zúčastněných osob. Chtějí objasnit právní záležitosti, které jsou důležité pro co nejvíce lidí, takže oblastí jejich zájmu jsou případy, které budou mít velký ústavní dopad, nebo budou odpovídat na důležité právní otázky, které se dotýkají celého národa. A jak jsem už zmínila v kapitole soudnictví USA, tak mohou soudci také přijmou případ, kdy se dolní nižší soudy nemohou dohodnout na tom, jak interpretovat příslušné právo. Pokud je názor nižších soudů k určitému případu odlišný, může to vést k nejasnostem. Jako soud poslední instance může Nejvyšší soud rozhodovat a jeho rozhodnutím se musí řídit všechny soudy. Tím, že se zabývá případem, který vedl k rozdílným názorům na nižších soudech, vytváří Nejvyšší soud precedent, který musí každý soud v zemi respektovat. To zaručuje, že zákony se uplatňují stejně pro všechny obyvatele bez ohledu na to, kde žijí.³⁷

3.6. Otázka otroctví u Nejvyššího soudu

Otroctví má v Americe dlouhou tradici a začalo již dlouho před jejím vznikem. Se vznikem anglických kolonií byla potřebná velká pracovní síla, která přicházela většinou z Afriky, kde bylo černošské obyvatelstvo zajato a převezeno do Nového světa. V průběhu americké revoluce žilo v Americe již několik stovek tisíc otroků.

Černošská otázka a otázka otrokářství rozdělila tehdejší Ameriku na dva tábory. Proti průmyslovému a farmářskému severu stál plantážnický otrokářský jih. Ale vše nebylo tak jednoznačné, protože tak jako na severu byly odpůrci abolicionizmu, tak i na jihu byly odpůrci otrokářství. Tyto dvě skupiny mezi sebou neustále bojovali a snažili se na svou stranu získat co nejvíce příznivců.

³⁷ Granting Certiorari, [online]. [cit. 2017-12-06]. Dostupné z: <http://judiciallearningcenter.org/the-us-supreme-court/>

Zatímco na průmyslovém severu bylo otroctví brzy zrušeno, protože práce otroků nebyla tolik potřebná, tak na jihu, kde byla převaha plantážního zemědělství, byla situace opačná. Otázka otrokářství se i po skončení bojů o nezávislost nestala hlavním programem na politické scéně a své místo si začala prosazovat až od 20 let 19 století, kdy začalo postupně sílit napětí mezi svobodnými státy a státy uznávajícími otroctví, jejich navzájem nekompatibilními zákony a množily se případy, které musel rozhodnout až Nejvyšší soud.

3.6.1. The Amistad

Jeden z prvních případů začal v 1839, kdy bylo potřeba rozhodnout o osudu afrických černochů nalezených na španělské lodi Amistad. (United States v. The Amistad). Jednalo se o případ mezinárodního dosahu. V té době již byla v platnosti smlouva, uzavřená mezi Spojenými státy, Španělskem a Anglií, v níž se tyto země zavazovaly, že nebudou dovážet otroky přes Atlantický oceán do Spojených států a obchodovat s nimi. I přesto obchod s otroky stále nelegálně existoval. Španělští otrokáři nelegálně nakoupené otroky naložili na Amistad s úmyslem prodat je na otrokářských trzích. Na lodi vypukla vzpoura otroků a většina posádky byla zavražděna. Naživu bylo ponecháno pouze pár jejích členů, aby mohli otroky odvézt zpět do Afriky.³⁸ Námořníci ovšem využili neznalosti otroků a zakotvili u pobřeží Long Islandu, kde byli následně zajati hlídkou na lodi Washington. Po následné kontrole lodi byli dopraveni do stále ještě otrokářského Connecticutu. Otroci byli zajati a obviněni z pirátství. Případ byl postupně řešen na několika soudních úrovních, počínaje Oblastním soudem v Hartfordu, který rozhodl, že postrádá jurisdikci pro řešení případu mezinárodního dosahu.

U Nejvyššího soudu státu Connecticutu převzali obhajobu obviněných otroků abolicionisté, obvinili španělskou stranu z porušení smlouvy o zákazu dovážení otroků a obchodu s nimi. Přes značné problémy mezinárodního dosahu, které tento spor vyvolal - jednalo se zejména o nárokování si „zboží“ na lodi, kdy si vlastnictví otroků nárokovalo více stran, je tento soud prohlásil za svobodné. Soud své tvrzení zdůvodnil tím, že byli jako svobodní lidé násilně odvléčeni na loď, byla jim odebrána svoboda, tudíž měli právo bránit se všemi možnými prostředky,

³⁸ The Amistad case, [online]. [cit. 2017-12-06]. Dostupné z: <https://www.archives.gov/education/lessons/amistad>

jakož i vzpourou.³⁹ Dále tento soud nařídil, že mají být přepraveni zpět do Afriky na vládní náklady. Proti tomuto rozhodnutí se vznesla vlna nevole zejména ze strany otrokářských států jihu, ale i ze strany Španělska a tehdejší prezident Martin Van Buren se ocitnul pod velkým politickým tlakem. Z obav, že by mohl ztratit přízeň jižanských států i mezinárodní prestiž, nařídil Nejvyššímu soudu, aby celý případ přezkoumal.

Joseph Story, soudce Nejvyššího soudu, vynesl konečný rozsudek dne 9.3.1841. Potvrdil rozhodnutí Nejvyššího soudu Connecticutu, pouze odlišně rozhodl v případě nákladů na zpáteční cestu, jejichž úhrada nepřísluší vládě Spojených států, ale svobodným Afričanům. Toto rozhodnutí Nejvyššího soudu, v němž zaznělo, že věci soudu je hájit spravedlnost bez ohledu na možné politické tlaky, dávalo naději abolicionistům. Ti usilovali o zrušení otroctví a věřili, že taková doba nastane. S pomocí jejich sbírek se osvobozeným Afričanům (33 mužů a chlapců a tři ženy), podařilo vrátit do Afriky.⁴⁰

3.6.2 Prigg v. Pennsylvania

Jedním z prvních rozhodnutí, které se věnovaly problému uprchlých otroků, byl případ *Prigg v. Pennsylvania (1842)*, kdy se Nejvyšší soud postavil na ochranu vlastnického práva k otrokovi. Vycházel zde z federálního Zákona o uprchlých otrocích (Fugitive Slave Act 1793) i z Článku IV odst. 2 Ústavy, na základě kterých měli být uprchlí otroci vydáváni jejich bílým majitelům.

Černoška Margaret Morganová se narodila v Marylandu. Její rodiče byli otroci patřící Johnu Ashmorovi, který v posledních letech svého života osvobodil mnoho svých otroků. Po svatbě se Margaret spolu se svým manželem přestěhovala do Pensylvánie. Pozůstalá rodina po J.Ashmorovi se rozhodla, že chce svůj „majetek“ zpět, a proto vyslala lovce otroků Edwarda Prigga, aby přivedl Margaret zpět do Marylandu. Pensylvánie byla svobodným státem, který neuznával otroctví a zakazoval násilné odvléčení mulatů a černochů ze svého území na území jiného státu zákony vydanými roku 1783 a 1826.

Edward Prigg se nejdříve pokusil získat soudní povolení k jejich chycení a navrácení potomkům J. Ashmora do Marylandu, u soudu v Pensylvánii však byla

³⁹ Douglas Linder
University of Missouri-Kansas City School of Law, Amistad case[online]. [cit.2017-12-06].
Dostupné z: <http://www.jurist.org/j20/famous/trials/the-amistad-case.php>

⁴⁰ United States v. The Amistad, 40 U.S. 518 (1841) Dostupné z: <https://supreme.justia.com/cases/federal/us/40/518/case.html>

Než se případ dostal k Nejvyššímu soudu, probíhala veškerá soudní jednání u soudů ve státě Kentucky.

Pojednává o třech otrocích, kterým majitel oficiálně, formou písemného povolení, dovolil cestovat z Kentucky, které uznávalo otroctví, do Indiany a Ohia, svobodných států, za účelem hudebních vystoupení. Tito tři otroci měli díky svým dovednostem – ovládali hudební teorii i hru na hudební nástroje, uměli číst a psát a byli rovněž dostatečně kvalifikovaní pro obsluhu hostů v letovisku dr. Grahama – značnou cenu. Byli pro něj i zdrojem příjmu, pokud hráli na různých akcích v Kentucky, Ohiu a Indianě.⁴² Při jedné své cestě na parníku Pike, který byl ve vlastnictví občanů svobodného státu Ohio J. Stradera a J. Gormana, unikli do svobodné Kanady. Majitel otroků Graham zažaloval majitele parníku o náhradu škody za uprchlé otroky. Žaloba byla založena na Nařízení státu Kentucky schváleném v r. 1824, podle něhož byli majitelé lodí, popř. loď právně postižitelní za dopravu otroků mimo území státu bez písemného povolení jejich majitele. Ústava umožňovala vrácení uprchlých otroků jejich majitelům (Článek IV, odd. 2), ale nezmiňovala se o situaci, kdy otroci dostali povolení od svého majitele na svobodná území vycestovat.

Při prvním soudním jednání u soudu v Louisville, Kentucky soud uznal právní platnost povolení opustit území státu napsaného majitelem pro dva z těchto otroků, Reubena a Harryho, a rozhodl, že náhrada škody se bude vztahovat pouze na otroka George, který nebyl v povolení uveden. Dr. Graham původně požadoval náhradu 1 500 dolarů za každého otroka, úhradu výdajů za najaté lovce otroků i úhradu ceny hudebních nástrojů a knih, které si otroci s sebou odvezli. 1. března 1844 se dvanáctičlenná porota dohodla na konečném verdiktu. Výše náhrad pro dr. Grahama byla určena na 1 000 dolarů. Po neúspěšném pokusu obou stran o obnovu soudního procesu u téhož soudu se obě strany odvolaly k Nejvyššímu (odvolacímu) soudu státu Kentucky. Tomuto soudu předsedal soudce Thomas Marshall, synovec bývalého předsedy Nejvyššího soudu Johna Marshalla. Obhajoba žalované strany, Stradera a Gormana, uváděla, že na základě povolení majitele i díky pobytu a práci ve svobodných státech se otroci stali svobodnými, žalující strana naproti tomu argumentovala již výše uvedeným státním zákonem schváleným r. 1820. Soudce Marshall ve svém rozhodnutí odmítl právní platnost povolení, které dr. Graham svým otrokům vystavil se zdůvodněním, že se jednalo

⁴² Strader v. Graham, 51 U.S. 82 (1851), Dostupné z: <https://supreme.justia.com/cases/federal/us/51/82/case.html>

jeho žádost zamítnuta. Rozhodl se tedy jednat na vlastní pěst a i bez vydání povolení Prigg nelegálně odvedl Margaret i s jejími dětmi zpět do Marylandu. Pennsylvánský soud uznal lovce otroků Prigga vinným z únosu a zažádal o jeho vydání z Marylandu do Pennsylvánie, kde měl být obviněn. Prigg se následně obrátil na Nejvyšší soud, kde argumentoval tím, že pennsylvánský zákon je v rozporu s federálním *Zákonem o uprchlých otrocích (1793) a Článkem IV, ods.2 Ústavy*.

Soud rozhodl v poměru 8-1 ve prospěch Prigga a prohlásil zákony Pennsylvánie na základě porušení příslušných částí Ústavy za protiústavní. Nicméně v tomto svém rozhodnutí Nejvyšší soud rovněž stanovil, že orgány státní správy nemají povinnost při navrácení otroků spolupracovat a jejich hledání a navrácení je pouze soukromá záležitost, čímž byla v tomto ohledu účinnost federálního Zákona o uprchlých otrocích evidentně oslabena.

Nejvyšší soud tak potvrdil nadřazenost zákonů otrockých států a prohlásil všechny zákony týkající se otroctví, které jsou v rozporu se zákony federálními, za neplatné..⁴¹

3.6.3 Strader v. Graham

Jedním z dalších případů, kterým se Nejvyšší soud zabýval a patří mezi nejvýznamnější, byl případ otroka Dreda Scotta. Výše uvedený případ Strader v. Graham mu předcházel a u Nejvyššího soudu vytvořil precedent pro konečný verdikt v případě Dreda Scotta. V obou případech šlo o velmi kontroverzní rozhodnutí s přímým dopadem na politicko-společenské dění. Oběma případům byla věnována značná publicita a přispěly nemalou měrou k již existujícímu a sílícímu napětí mezi svobodnými státy severu a otrokářskými státy jihu a vzniku Občanské války. Vzhledem k jejich závažnosti se jimi budu zabývat podrobněji, tedy od okolností vzniku, přes soudní spory až po jejich rozhodnutí Nejvyšším soudem.

Soudní spory se v případě Strader v. Graham táhly deset let (1841 – 1851). V tomto případě šlo o to rozhodnout, zda se otrok stává svobodným, pokud se dostane na území státu, který otroctví neuznává. Případ podal r. 1841 k Oblastnímu soudu v Louisville, stát Kentucky, dr. Graham.

⁴¹ Irons, Peter H. *A people's history of the Supreme Court: the men and women whose cases and decisions have shaped our Constitution*. Rev. ed. New York, s. 151-154

pouze o cesty s rodinou Williamsových, s nimiž hráli. Podle platných zákonů Kentucky byli otroci vždy majetkem jejich vlastníka. Odvolací soud vrátil případ soudu v Louisville a došlo k dalšímu výslechu svědků. K obžalovaným byl přidán i kapitán lodi Armstrong. Soud byl nucen přijmout rozhodnutí vyššího Odvolacího soudu a ve svém 2. rozhodnutí již stanovil výši odškodného pro dr. Grahama na 3 000 dolarů splatných do 15 dnů od vynesení rozsudku a celý případ se opět dostal před odvolací soud, tentokrát se odvolala žalovaná strana. Odvolací řízení se protáhlo na dva roky, rozsudek v r. 1847 potvrdil rozhodnutí soudu v Louisville a vzápětí Strader, Gorman a Armstrong podali odvolání k Nejvyššímu soudu.

Soudní jednání u Nejvyššího soudu proběhlo až v r. 1850, stanovisko soudu k tomuto případu přednesl v lednu 1851 nejvyšší soudce R. Taney. Nejvyšší soud rozhodl, že tento případ nepatří do jeho jurisdikce, neboť určení společenského statutu otroků po návratu ze svobodných států patří plně do jurisdikce Odvolacího soudu státu Kentucky a jeho rozhodnutí je v této části rozhodnutím konečným. Argumenty žalující strany, obhajující právo otroků na svobodu díky pobytům ve svobodných státech, Taney vyvrátil tím, že prohlásil federální nařízení Kongresu tzv. Nařízení pro severozápadní území (Northwest Ordinance 1789), které bylo stále v platnosti, za protiústavní, a tudíž neplatné (toto Nařízení určovalo, že státy, které vzniknou na území tohoto teritoria - na sever od řeky Ohio, na východ od řeky Mississippi a na jih od velkých jezer - budou svobodnými státy). Zdůvodnil to tím, že toto nařízení ztratilo svou platnost již po ratifikaci Ústavy, neboť Ústava jako nejvyšší zákon Unie zaručuje rovná práva všem jejím státům a toto nařízení dané právo porušovalo. Tím nejvyšší soudce Taney vytvořil precedent, který měl u Nejvyššího soudu rozhodnout o osudu Dreda Scotta.⁴³

3.6.4 Dred Scott

Dred Scott byl otrok, který byl původně majetkem Petera Blowa a byl prodán r. 1830 v St. Louis, Missouri dr. Emersonovi, armádnímu chirurgovi. V letech 1830 – 1840 s ním absolvoval cesty do jednotlivých posádek a setrval v nich po dobu pobytu dr. Emersona.⁴⁴ Vždy šlo o pobyty ve svobodných státech, jejichž statut byl dán federálním Nařízením pro severozápadní území (1789) i

⁴³ Irons, Peter H. *A people's history of the Supreme Court: the men and women whose cases and decisions have shaped our Constitution*. Rev. ed. New York, s. 160-162

⁴⁴ Irons, Peter H. *A people's history of the Supreme Court: the men and women whose cases and decisions have shaped our Constitution*. Rev. ed. New York, s. 158-160

ústavami těchto států, které na svém území otroctví zakazovaly, popřípadě i dalším federálním zákonem, tzv. Missourským kompromisem (1820), který stanovil, že státy nad 36 rovnoběžkou budou státy svobodné.⁴⁵

Dred Scott pobýval několik let ve státu Illinois, po převelení dr. Emersona do Wisconsinu jej následoval. Ve Wisconsinu se oženil a měl civilní obřad. Pokud by byl otrokem, žádný svatební obřad by mu nebyl povolen. Dr. Emerson pronajímal Scotta i jeho manželku na práci za úplatu. Vzhledem k tomu, že se jednalo o státy svobodné, neuznávající žádnou formu otroctví, šlo o porušování zákona těchto států. V roce 1837 byl dr. Emerson převelen k posádce v St. Louis, Missouri a Scotta i Harriet nechal ve Wisconsinu a pronajímal je na práce podle potřeby. V roce 1838 byl Emerson převelen do Louisiany a oženil se s Irene Sanford. Scott a Harriet za nimi měli přijet z Wisconsinu sloužit jim. Cestou do Wisconsinu se jim na svobodném území narodila dcera Eliza. Jak podle federálních zákonů, tak i zákonů svobodných států byla Eliza svobodnou osobou. Pokud by Scott svou žalobu o svobodu předložil soudu v Louisianě, jistě by ji získal na základě tam platných státních zákonů. R. 1840 byl dr. Emerson opět převelen a jeho manželka se vrátila do St. Louis, Missouri, otrokářského státu, doprovázená Scottem, jeho manželkou i dcerou. Tam je opět pronajímala na práce za úplatu. Když v r. 1843 dr. Emerson zemřel, zdědila jeho majetek včetně Scottovy rodiny. Scott se pokusil z otroctví vykoupit sebe i svou rodinu, paní Emersonová to však odmítla a doporučila mu obrátit se ve věci jeho svobody na soud.

Scott svou žalobu založil na precedentech případů, kdy soud rozhodl ve prospěch otroka a osvobodil jej (*Sommerset v. Stewart* a jiné). Precedenty vždy vycházely z pobytu otroka ve svobodném státu, což byl důvod pro jeho osvobození. Scott nebyl uprchlý otrok, proto se na něj nemohl vztahovat článek IV, odst. 2 Ústavy ani federální Zákon o uprchlých otrocích z roku 1793. Očekávalo se, že Scott případ vyhraje i proto, že tento soud na základě precedentů již několikrát rozhodl ve prospěch otroka. Scottův případ však nemohl být projednán kvůli nedostatečnosti skutkových žalobních tvrzení. Neprokázalo se, že paní Emersonová využívala jejich práce ve vlastní prospěch. Výpověď majitele obchodu, který si je od majitelky najímal, nebyla považována za právně uznatelnou, neboť vyšlo najevo, že je najímala jeho manželka. Soudce Hamilton však rozhodl o obnově procesu.

⁴⁵ Tindall, George Brown a David E. SHI. 1994. *Dějiny států: USA*. Praha: Lidové noviny, s.186,7

Mezitím byli Scottovi drženi ve vazbě šerifa St. Louis, byli najímáni na různé práce a jejich výdělky byly ukládány na zvláštní účet s tím, že je po skončení procesu obdrží vítězná strana.⁴⁶

Roku 1850 v obnoveném procesu vypovídala i manželka majitele obchodu a porota rozhodla ve prospěch Scotta a jeho rodiny na základě precedentů z uvedených případů a jejich dlouhodobých pobytů ve svobodných státech. Žalovaná strana se odvolala k Odvolacímu soudu v Missouri. Mezitím se paní Emersonová odstěhovala a převedla vlastnictví svých otroků na svého bratra Johna Sanforda, který bydlel v New Yorku.

V roce 1852 Nejvyšší soud Missouri zamítl rozhodnutí nižšího soudu v St. Louis. Argumentoval tím, že podle zákonů Missouri zůstávají všichni otroky. Soudce Hamilton v St. Louis odmítl vydat Scotta Sanfordovi a odkládané peníze, které si svou prací Scottovi vydělali v době pobytu ve vazbě. Ty měly náležet vítězné straně sporu.

V roce 1853 Scott se odvolal k Federálnímu soudu, který měl podle Ústavy, Čl.III, odd.2 jurisdikci potřebnou pro řešení sporu mezi obyvateli dvou států.

1854 – Federální soud potvrdil rozsudek Nejvyššího soudu Missouri.

1856 - Scott se odvolal k Nejvyššímu soudu Spojených států.

Scott v. Sandford (Chyba ve jménu Sanforda vznikla chybou zapisovatele.)

1857 - Rozhodnutí Nejvyššího soudu

Nejvyšší soud případ zamítl v poměru 7: 2 pro nedostatek jurisdikce.

Nejvyšší soudce Taney zdůvodnil rozhodnutí soudu o nedostatečné jurisdikci tím, že osoby s africkými předky nemohou podle Ústavy být občany Spojených států a jako takoví se nemohou dožadovat žádných práv a výhod, které Ústava občanům zaručuje. Žalobce proto neměl žádné právo předložit svůj případ soudu. Vyjádřil se o těchto osobách jako o podřadných stvořeních odsouzených k otroctví.⁴⁷ Dále uvedl, že Kongres nemá Ústavou dané právo rozhodnout o zákazu otroctví na teritoriích Spojených států. Ustanovení 2, odd.3, Čl. IV Ústavy se vztahuje pouze na území Spojených států v době ratifikace Ústavy. Missourský kompromis (1820) je proto protiústavní, tudíž neplatný. To znamenalo, že federální zákony nemohou určit, jaký statut si státy vyberou a ve svém důsledku z tohoto rozhodnutí vyplývala možnost existence otroctví na celém území Unie.

⁴⁶ Irons, Peter H. *A people's history of the Supreme Court: the men and women whose cases and decisions have shaped our Constitution*. Rev. ed. New York, s. 158-160

⁴⁷ Dred Scott Decision. *Kentucky Law Journal*, vol. 97, No. 3, 2008 - 2009, s.353 - 438.

Dále Taney rozhodl na základě pátého dodatku, že federální zákony nesmí osvobodit otroky na území federálních teritorií. Chápal otroka pouze jako majetek, tudíž se právně odvolal na ustanovení chránící osobní vlastnictví.

Proti rozhodnutí o nedostatečné jurisdikci se postavili pouze soudci Curtis a McLean. Soudce McLean zdůvodnil svůj nesouhlas tím, že Ústava nikde nestanoví, že černoši by nemohli být občany Spojených států. Dokládá to i tím, že již v době její ratifikace měli v pěti státech Unie právo volit. To znamenalo, že byli nejen občany daného státu, ale i občany Spojených států. Rozhodnutí soudu v této části označil více za věc názoru než zákona.

Soudce Curtis nesouhlasil s pojetím výroku soudu, totiž pokud soud rozhodl, že pro rozhodnutí postrádá jurisdikci, neměl k dalším závažným rozhodnutím právo. Soudce Curtis v témže roce na svou funkci soudce Nejvyššího soudu rezignoval. Svou rezignaci označil jako záležitost principu a je vysoce pravděpodobné, že vyplývala z názorové neshody mezi ním a R. Taneyem.

Rozhodnutí Nejvyššího soudu v případě Dreda Scotta mělo obrovskou společenskou odezvu. Na severu vzbudilo vlnu nevole, na jihu pak bylo vítáno. Napětí, které už ve společnosti kvůli otroctví existovalo, se tímto rozhodnutím ještě více vyostřilo a následující Občanská válka byla jeho přímým důsledkem. Odborníky na právo je pak často označováno za nejhorší rozhodnutí v historii tohoto soudu.⁴⁸

4 Stručné životopisy předsedů Nejvyššího soudu do první poloviny 20. století

Největší pozornost bývá upřena na soudce v čele soudu a na něj jsou také kladeny největší nároky. Navzdory tomu, že má nejvyšší postavení má jeho hlas stejnou právní sílu jako ostatních osmi nejvyšších soudců. Podle tradice *primus inter pares* je nejvyšší soudce považován za *prvního mezi rovnými*, což znamená, že je nejvýznamnějším členem soudního dvora.⁴⁹ Toto vysoké postavení obnášející i značnou prestiž umožňuje hlavnímu soudci vymezit kulturu soudů a úroveň jejich fungování. Jednou z povinností nejvyššího soudce je stanovit program.

⁴⁸ Irons, Peter H. *A people's history of the Supreme Court: the men and women whose cases and decisions have shaped our Constitution*. Rev. ed. New York, s.158,66,193, 200

⁴⁹ Primus inter pares, Dostupné z: https://en.wikipedia.org/wiki/Primus_inter_pares

Na programu se probírají případy, které se před nejvyšší soud dostanou. K nejvyššímu soudu se ale dostane pouze 1% ze všech předložených případů.

4.1 John Jay

John Jay byl státník, politik, diplomat a právník, narozen v roce 1745 v New Yorku. Po dokončení Kolumbijské univerzity v roce 1764 si založil vlastní advokátní kancelář. Byl jedním z Otců zakladatelů Spojených států a předsedou druhého Kontinentálního kongresu. Stál u zrodu Pařížské mírové dohody, kterou byla ukončena Válka za nezávislost mezi Anglií a třinácti americkými koloniemi. Smlouva oficiálně stvrzovala konec války a zároveň rozšířila území USA. Je jedním z autorů Federálních listů společně s Alexanderem Hamiltonem a Jamesem Madisonem. Autoři vystupovali pod pseudonymem Publius a sám Jay je autorem pěti z celkové počtu 85 esejí.⁵⁰

Jay byl prvním předsedou Nejvyššího soudu Spojených států od roku 1789 do roku 1795. V roce 1794, ještě za svého předsednictví, dohodl tzv. Jayovu smlouvu s Brity. Cílem této smlouvy bylo urovnat vztahy panující mezi Velkou Británií a USA. Jako vůdce nové federální strany byl zvolen do úřadu guvernéra státu New York, který zastával v letech 1795-1801. Patřil k předním odpůrcům otroctví a obchodu s otroky v New Yorku. První pokus o schválení zákonů ve prospěch otroků mu v roce 1777 nevyšel, uspěl však roku 1799, kdy podepsal zákon, který nakonec osvobodil otroky v New Yorku. V roce 1801 odešel na odpočinek. Zemřel ve věku 83 let v Bedfordu.⁵¹

4.2 John Rutledge

J. Rutledge se narodil 17. září 1739 v Charlestonu, byl americký politik, právník a soudce Nejvyššího soudu Spojených států. Po studiích práv v Londýně se vrací zpět do rodného města, kde si otevírá advokátní praxi. Byl delegátem Kontinentálního shromáždění, jeho mladší bratr Edward Rutledge podepsal Deklaraci nezávislosti. Do aktivní politiky J. Rutledge vstupuje v roce 1761, a v roce 1774 zasedá v prvním Kontinentálním kongresu a návazně na to v roce 1775 i ve druhém a 1776–1778 působil jako guvernér v rodném státě – Jižní Karolíně.

⁵⁰ Listy federalistů. Dostupné z: https://cs.wikipedia.org/wiki/Listy_federalistů

⁵¹ John Jay,[online] Dostupné z: <https://www.history.com/topics/john-jay>

V letech 1782–1783 byl delegátem na kontinentálním kongresu. 12. srpna 1795 obsadil místo předsedy Nejvyššího soudu po J.Jayovi, tuto funkci vykonával krátce, pouze 4 měsíce. S ohledem na jeho zdraví i nesouhlas s názory jeho předchůdce jej nově zvolený Senát znovu neschválil. Zemřel ve svém rodném městě roku 1800.⁵²

4.3 Oliver Ellsworth

Narodil se 29. dubna 1745 ve WinndSORU, v Connecticutu. Oliver Ellsworth byl právníkem, státníkem a politikem, třetím předsedou Nejvyššího soudu Spojených států. Studium práv začal na univerzitě Yale, ale kvůli problému a následnému vyloučení dokončil práva na Princetonské univerzitě. Po studiích pomalu vstupoval do politického života, zastupoval rodný stát na Kontinentálním kongresu a na Ústavodárném shromáždění v roce 1787, kde se podílel na koncipování Connecticutského kompromisu (Connecticut Compromise, Great Compromise). Výsledkem tohoto kompromisu bylo, že v dvoukomorovém zákonodárném Kongresu budou mít všechny státy rovné zastoupení v Senátu (2 zástupci) a ve Sněmovně reprezentantů bude zastoupení jednotlivých států poměrné podle počtu jeho obyvatel. Po ratifikaci nové Ústavy se podílel na Zákoně o soudnictví (Judiciary Act), známý také jako „Elesworthův zákon“.⁵³ Tímto zákonem došlo k vytvoření silného federálního Nejvyššího soudu, který měl pravomoc nad všemi ostatními státními soudy. Zákonem o soudnictví bylo umožněno, aby Nejvyšší soud, zrušil jakýkoliv americký zákon, který by byl v rozporu s Ústavou. Zákon také stanovil počet soudců nejvyššího soudu, 13 okresních soudů a tři obvodní soudy a založil kancelář generálního prokurátora.

Roku 1796 jej prezident Washington jmenoval do funkce předsedy Nejvyššího soudu. Místo zaujal po J. Rutgledgovi, kterého neschválil Senát. Ve funkci předsedy Nejvyššího soudu působil 3,5 roku, poté byl vyslán úřadujícím prezidentem Adamsem, aby jako velvyslanec uklidnil spory mezi USA a Francií. Po vyjednání relativního míru se vrací v roce 1801 zpátky do Ameriky, kde rezignuje na svou funkci předsedy Nejvyššího soudu. Umírá roku 1807 ve Windsdoru. Jeho místo na dalších 34 let zaujímá J.Marshall.⁵⁴

⁵² John Rutledge [online]. [cit.2017-12-08]. Dostupné z: https://www.senate.gov/artandhistory/art/artifact/Sculpture_21_00016.htm

⁵³ Oliver Ellsworth,[online],[cit. 2017-12-09]. Dostupné z:

⁵⁴ https://en.wikipedia.org/wiki/Oliver_Ellsworth

4.4 John Marsahall

Původem z Virgínie, narozen 24. září 1755. John Marshall byl americký státník a právník a účastník bojů za nezávislost, který se významnou měrou zasloužil o formování amerického ústavního práva. Byl členem Sněmovny reprezentantů, kde byl zvolen roku 1799 a od roku 1800 byl ministrem zahraničí během vlády Johna Adamse. Stál v čele strany federalistů. Byl nejdéle ve funkci předsedy Nejvyššího soudu USA v historii. Marshall mu předsedal přes tři desetiletí a hrál významnou roli při rozvoji amerického právního systému. Za jeho působení se vystřídalo šest prezidentů. Marshallův výklad ústavy ho přivedl do konfliktu s republikánsko-demokratickými odpůrci federalistů. Mezi nimi byl i prezident Jefferson.

Marshall věřil, že silná federální vláda je nutná, dokáže zabezpečit potřeby všech lidí a zastával názor, že moc vlády by měla zůstat převážně v rukou státu. Marshall je považován za zakladatele ústavního práva, vysvětlujícího doktrínu soudního přezkumu. Jeho rozhodnutí z roku 1803 ve věci *Marbury v. Madison* ustanovilo, že pravomocí Nejvyššího soudu je zrušit jakýkoli zákon Kongresu, pokud by byl v rozporu s Ústavou. Rozhodl, že soudy mají právo na soudní přezkum zákonů přijatých zákonodárnými orgány a jejich případné pozastavení, pokud jsou v rozporu s Ústavou Spojených států.⁵⁵ Proto se mu připisuje uznání za ustálení soudnictví v rámci rozdělení státní moci. Marshall také učinil několik důležitých rozhodnutí ohledně rozdělení moci mezi jednotlivými státy a federální vládu. Několikrát potvrdil svrchovanost federálního práva nad právem jednotlivých států a prosazoval rozšířený výklad práv Kongresu USA. Za dobu jeho působení bylo rozhodnuto přes tisíc případů, kdy se na nich převážnou většinou podílel buď jako autor či spoluautor. Zemřel 6. června 1835.⁵⁶

4.5 Roger Brooke Taney

Narozen 17. března 1777 v Calvert Country, v Marylandu v rodině pěstitelů tabáku. Po absolvování práv na Dickinsonově univerzitě vykonával praxi ve svém rodném městě. Než usedl do předsednického křesla, byl zástupcem zákonodárného

⁵⁵ John Marshall, [online].[cit. 2017-12-09]. Dostupné z: <http://www.johnmarshallfoundation.org/john-marshall/life-legacy/>

⁵⁶ Kust, Jan, Nejvyšší soud USA. Praha: Ústav práva a právní vědy. 2013, s.192

sboru v Marylandu, později působil i jako ředitel státní banky. V roce 1816 byl zvolen do Senátu, kde tuto funkci vykonával až do roku 1821, a po rozpuštění federalistické strany přešel na stranu demokratickou.

V prezidentských volbách, kdy se strany rozdělily mezi příznivce a odpůrce kandidáta na prezidenta A. Jacksona, se přiklonil na jeho stranu a stal se pevným stoupencem vítěze voleb. Do roku 1831 vykonával post Nejvyššího státního zástupce v Marylandu, poté nastoupil jako Nejvyšší státní zástupce USA, kde tuto funkci zastával 2 roky. Poměrně krátce vykonával funkci ministra financí, kdy v zájmu prezidenta Jacksona ukončil činnost Druhé banky USA.⁵⁷ I přes první neúspěch v nominaci na post předsedy Nejvyššího soudu jím byl nakonec po změně senátu zvolen. Na rozdíl od svého předchůdce Marshalla, který podporoval širokou roli pro federální vládu, Taney a další soudci jmenovaní prezidentem Jacksonem častěji upřednostňovali moc států. Své nejdůležitější rozhodnutí učinil ve sporu *Charles River Bridge v. Warren Bridges*, *Prigg v. Pennsylvania* a asi nejslavnější případ *Dredda Scotta*, který je považován za nejhorší rozhodnutí v historii *Scotus. R.* Taney vykonával tuto funkci 28 let až do své smrti v roce 1864.⁵⁸

4.6 Salmon Portland Chase

Narozen 13.1.1808 ve státě New Hampshire. Studia ukončil v roce 1826 na univerzitě Dartmouth College. Do roku 1829 působil jako zástupce ministra spravedlnosti ve Washingtonu, následně se živil jako spisovatel, editor i advokát. Byl silně proti-otrokářsky smýšlející a často zastupoval otroky u soudu. (Obhajoval Van Zandt u Nejvyššího soudu v případě *Jones v. Van Zandt*.)

V době úřadu prezidenta Lincolna působil jako ministr financí, kde zůstal až do roku 1864. V době svého funkčního období vytvořil zákon o národním bankovníctví. Tento zákon je považován za jeden z největších úspěchů S. Chase, neboť na jeho základu byla založena Národní banka a rovněž byla vytvořena jednotná měna. Když roku 1864 zemřel předseda Nejvyššího soudu Taney, navrhl prezident Lincoln na jeho místo Salmona Chase.

⁵⁷ Kust, Jan, *Nejvyšší soud USA*. Praha: Ústav práva a právní vědy. 2013, s.201

⁵⁸ Roger B. Taney Was as Bad as You Think, by Jeremy J. Tewell, [online]. [cit.2017-12-09]. Dostupné z: <https://historynewsnetwork.org/article/164153>

Za dobu svého předsednictví rozhodoval proces s prezidentem Johnsonem, dále pak jeden z nejdůležitějších případů po občanské válce Texas v. White a rovněž umožnil prvnímu černému advokátovi hájit své klienty před Nejvyšším soudem. S.Chase působil jako předseda Scotus 9 let, zemřel v roce 1873.⁵⁹

4.7 Morrison R. Waite

Morrison R. Waite se narodil 29. listopadu 1816 v Lyme v Connecticutu. Po absolvování univerzity Yale vykonával advokátní činnost. V roce 1850 přestěhoval svou kancelář do Toleda ve státu Ohio. Waite požíval velkého respektu pro své právní myšlení. V roce 1850 byl zvolen v Ohiu do zastupitelského sboru, kde působil jedno volební období. V roce 1863 odmítl jmenování do funkce předsedy Nejvyššího soudu v Ohiu. V roce 1871 prezident Grant vybral Waita, aby pomohl urovnat spory s Velkou Británií, které vznikly v důsledku americké občanské války. Po návratu do Spojených států se Waite podílel na Ústavní úmluvě v Ohiu z roku 1873. Po smrti Chase převzal místo předsedy Nejvyššího soudu. Přestože se Waite nestal nijak výraznou osobností ve funkci předsedy Nejvyššího soudu, dokázal díky svým schopnostem udržet harmonický a produktivní soudní dvůr. Během jeho funkčního období soud rozhodl přes 3400 případů. Waite sloužil jako hlavní soudce 14 let. Zemřel 23. března 1888.⁶⁰

4.8 Melville Fuller

M.Fuller narozen 11.2. 1833 ve státě Maine. Studia zakončil v roce 1853 na Bowdoin College. Následně vykonával advokátní činnost, včetně několika veřejných funkcí. V době, kdy sloužil jako hlavní soudce, byl Fuller také rozhodcem venezuelského hraničního sporu mezi tímto národem a Velkou Británií (1897-99) a členem Haagského soudu pro mezinárodní arbitráž (1900-10). M.Fuller převzal funkci hlavního soudce Nejvyššího soudu USA v roce 1888 po zemřelém M. Waitovi. Nominace Fullera nebyla jednoduchá zejména kvůli jeho nečitelným postojům vůči Konfederaci či otrokářství, přesto byl nakonec Senátem

⁵⁹ Salmon P.Chase,[online].[2017-12-09].Dostupné z: <http://www.history.com/topics/salmon-p-chase>

⁶⁰ Kust, Jan, Nejvyšší soud USA.Praha: Ústav práva a právní vědy. 2013, s.215

zvolen. Během jeho funkčního období byla ekonomika Spojených států na vzestupu, a tak se velká část jeho rozhodnutí týkala daní a obchodní politiky. Ze známějších případů, které byly za jeho předsednictví rozhodnuty, stojí za pozornost případ *Pollock v. Farmers' Loan and Trust Co.*, v rozhodnutí kterého zrušil platnost federálního zákona o dani z příjmů z roku 1894 a označil jej za protiústavní a případ *Plessy v. Ferguson* z roku 1896, kdy byl ustanoven princip *separate but equal* - oddělení, ale rovní. Soud řešil otázku, jestli čtrnáctý dodatek, kterým se ruší otroctví, zakazuje i rasovou segregaci. *Scotus* rozhodl, že pokud jsou určitá zařízení ať už školy, vlaky či jiná zařízení rasově segregovaná, ale rovnoprávná, pokud například přijímají od státu stejné dotace a mají stejná vybavení, je princip rovnosti před zákonem splněn. Odtud tedy pochází doktrína oddělení, ale rovní. M. Fuller sloužil jako předseda soudu 22 let až do své smrti v roce 1910.⁶¹

4.9 Edward Douglas White

Edward Douglas White narozen 3. listopadu 1845 v katolické rodině ve státě Louisiana. Studium na Georgetownu přerušil, aby mohl bojovat na straně Konfederace. Roku 1863 byl chycen jednotkami Unie, kde byl v zajetí až do konce války. Po jejím skončení se vrátil domů, dokončil studia a započal svou praxi. Do roku 1878 byl členem Louisianského senátu a poté 2 roky jako přísedící soudce pléna Nejvyššího soudu státu Louisiana. Roku 1891 následovalo zvolení do Senátu USA, což bylo jen krok k jeho jmenování přísedícím soudcem Nejvyššího soudu USA, které se uskutečnilo roku 1904. I přesto, že nominace White na post předsedy *Scotus* byla značně kontroverzní i vzhledem k tomu, že prezident Taft byl republikán a White demokrat, byl do funkce jmenován v roce 1910 po smrti svého předchůdce Fullera. Ze známých případů z období vykonávání této prestižní funkce bych zmínila případ *Buchanan v. Warley*, jež byl pokračováním rozhodování na základě precedentu „oddělení, ale rovní“.

E.D. White patřil mezi nejdéle sloužící soudce *Scotus*, zemřel roku 1921.⁶²

⁶¹ Melville Fuller,[online]. [cit. 2017-12-13]. Dostupné z: <https://constitution.laws.com/supreme-court-chief-justices/melville-fuller>

⁶² Edward D. White,[online]. [cit. 2017-12-13]. Dostupné z: <https://www.encyclopedia.com/people/social-sciences-and-law/supreme-court-biographies/edward-douglass-white>

4.10 William Howard Taft

Narozen 15. Zářím 1857 ve státě Ohio. Významný právník, politik absolvoval univerzitu Yale a později i právnickou školu v Cincinnati. William H. Taft je doposud jediným Američanem, který zastával jak úřad nejvyššího soudce tak prezidenta Spojených států. Cesta k nejvyšším úřadům vedla přes pozici státního zástupce v letech 1881 až 1883, ve státě Ohio byl soudcem Vyššího soudu v období 1887 – 1890, následovala práce advokáta pro prezidenta Harrisona (1890 - 1892). Jako federální soudce působil následujících 8 let, pak nastoupil jako guvernér Filipín. Poté byl jmenován ministrem obrany ve vládě prezidenta Roosevelta. S podporou prezidenta Roosevelta byl v prezidentských volbách zvolen jako 27. prezident Spojených států (1909-1913). V roli prezidenta působil pouze jedno volební období.⁶³ Na rozdíl od Roosevelta postrádal Taft kouzlo osobnosti, stejně tak mu chyběl talent na politickou strategii. Přílišný konzervatismus mu nedovoloval zasahovat do zákonodárného procesu. V roce 1921 jej prezident Warren Harding jmenoval Nejvyšším soudcem Spojených států. V tomto postu se Taftovi podařilo zdokonalit organizaci a výkonnost Nejvyššího soudu tím, že byl Kongresem prosazen v roce 1925 Soudní řád, a tak byla dána soudu větší volnost při výběru svých případů. Taftův nejprominentnější názor přišel v roce 1926 v kauze v *Myers v. Spojené státy*. Rozhodnutí Nejvyššího soudu USA udělovalo prezidentovi výhradní pravomoc odvolat výkonné úředníky bez souhlasu Senátu nebo jiného zákonodárného orgánu. Porušení podobného činu prezidenta Andrewa Johnsona vedlo k jeho žalobě Sněmovnou reprezentantů v roce 1868. Taft zůstal hlavním soudcem až své smrti 8. března 1930.⁶⁴

4.11 Charles E. Hughes

Původem z New Yorku, narozen 11.4.1862. Absolvent Brownovy a Kolumbijské univerzity, kde roku 1884 dokončil studium práv. Advokátní činnost vykonával téměř 20 let až do doby, než se stal v roce 1905 guvernérem New Yorku, kde setrval po dvě volební období. Jako přisedící soudce Nejvyššího soudu USA působil 6 let, poté ve vlastním zájmu rezignoval, aby se mohl ucházet o post prezidenta USA. Svého protikandidáta potrápil, nicméně nejvyšší post nezískal.

⁶³ Kust, Jan, Nejvyšší soud USA. Praha: Ústav práva a právní vědy. 2013, s.241

⁶⁴ William H. Taft, [online]. [cit. 2017-12-13]. Dostupné z <http://www.history.com/topics/us-presidents/william-howard-taft>

Následující roky působil jako ministr zahraničí USA. V roce 1930 byl jmenován nejvyšším soudcem a ve funkci zůstal až do roku 1941. Jeho jmenování přišlo v nelehké době vlády prezidenta Roosevelta. Scotus se ocitl pod velkým tlakem ze strany prezidenta, který uvažoval o změnách týkajících se provozní činnosti soudu. Mělo jít o největší změny od samotného založení soudu. Od změn se nakonec ustoupilo. Hughes odešel z Nejvyššího soudu v roce 1941 ve věku 79 let. Byl autorem mnoha knih, včetně *Zahraničních vztahů*, *Cesty míru*, *Nejvyššího soudu Spojených států*.⁶⁵

4.12 Harlan F. Stone

Narozen 11. října 1872 v New Hampshiru. Studium započal na Amherst College, právnické vzdělání získal na Kolumbijské univerzitě, kde působil i jako učitel. I přes negativní ohlasy senátorů, zejména kvůli Stonovým vazbám na Wall Street, se stal roku 1925 přisedícím soudcem Scotus. Svými názory se přibližoval prezidentu Rooseveltovi a dal vzniknout liberálnějšímu pojetí Scotus. Do historie Nejvyššího soudu se však zapsal případem *United State v. Carolene Products Co.* Jednalo se o poznámku tzv. footnote four, která u různých druhů zákonů zavádí odlišný proces posuzování ústavnosti. Jako soudce u Nejvyššího soudu působil 27 let, z toho 5 let jako předseda. Od jeho smrti v roce 1946 uděluje Kolumbijská univerzita na fakultě práva – Harlan Fiske Stone Scholars, stipendia.⁶⁶

5 Přelomové případy Nejvyššího soudu do první poloviny 20. století

Ve svém institucionálním počátku se soud zabýval především strukturálními a funkčními otázkami, mezi jinými federalismem, výslovnými a implicitními pravomocemi, kontrolami a rovnováhami a oddělením pravomocí. Během poloviny až koncem 19. století soud použil doložku o obchodní ústavě (článek I oddíl 8), aby zrušil státní zákony o zdanění nebo regulaci, které diskriminovaly nebo nadměrně zatěžovaly mezistátní obchod. Tato doložka byla následně použita k podpoře moci Kongresu regulovat obrovské ekonomické sektory.

⁶⁵ Charles E.Hughes,[online]. [cit. 2017-12-15]. Dostupné z: <https://www.history.com/topics/charles-evans-hughes>

⁶⁶ Harlan F.Stone,[online]. [cit. 2017-12-15]. Dostupné z: <https://www.britannica.com/biography/Harlan-Fiske-Stone>

Vzhledem k tomu, že doložka o obchodu byla hlavním doktrinárním zdrojem moci nad hospodářstvím, doložka o řádném postupu podle pátého dodatku a doložka o rovnocenné ochraně čtrnáctého dodatku byly hlavním zdrojem ochrany osob a společností před případným nebo represivním úkony vlády. Tyto klauzule byly nejprve použity k ochraně vlastnických práv, ale ve dvacátých letech 20. století se začaly uplatňovat na občanské svobody, zejména při rozšíření záruk zákonů na státní žaloby. Do poloviny století byla doložka o rovnocenné ochraně, která byla navržena tak, aby chránila práva emancipovaných otroků, byla používána k potlačování rasově diskriminačních zákonů a byla začleněna všechna práva zaručená prvním dodatkem (a tak použitelná pro státy) prostřednictvím doložky o patřičném postupu čtrnáctého dodatku. Názory Nejvyššího soudu, včetně nesouhlasných názorů jednotlivých soudců, byly často považovány za základ právního uvažování. Prostřednictvím těchto názorů soudu dochází k objasnění, zdokonalování a testování filozofických ideálů zapsaných do Ústavy a jejich překládání do pracovních principů federální unie podle zákona.

5.1 Hylton v. USA

Hylton v. USA byl v podstatě spor o tom, co by mohla přímo zdanit vláda Spojených států. V Ústavě je jasně uvedeno, že daň z hlavy a daň z půdy je přímou daní. Ústava však neurčuje, zda by mohly existovat jiné druhy přímých daní. Daniel Hylton věřil, že povinnost stanovená na jeho kočárech je přímou daní a že musí být rozdělena tak, jak je stanoveno ústavou. Ustanovení o rozdělení v čl. 1, oddíl. 2 uvádí, že „*přímé daně rozdělí mezi jednotlivé členské státy Unie podle počtu jejich obyvatel, který se určí tak, že k celkovému počtu všech svobodných osob, včetně těch, které jsou v časově omezeném služebním poměru, a kromě Indiánů, kteří neplatí daně, se připočtou tři pětiny všech ostatních osob.*“⁶⁷ To znamená, že pokud se daň považuje za přímou, musí být rovnoměrně rozdělena podle počtu obyvatel v jednotlivých státech. To bylo jádro sporu: Mohly by být jiné věci považovány za přímé daně, a pokud ano, měly by být rozděleny podle článku 1, oddílu 2? Hylton v. USA byl jedním z prvních případů, které měly být vyslechnut nejvyšším soudem, a byl důležitým precedentem pro soudní přezkum.

Nejvyššímu soudu měl vyřešit otázku, zda daň z kočárů zavedená

⁶⁷ Tindall, George Brown a David E. SHI. 1994. *Dějiny států: USA*. Praha: Lidové noviny, s. 792

kongresovým zákonem, který nebyl rozdělen mezi státy, byla přímou daní a všechny ostatní daně patří tedy do kategorie daní nepřímých. Nejvyšší soud tedy rozhodl, že daň z kočárů jednoduše není přímou daní. Význam *Hylton v. USA* měl významný dopad jak na soudní přezkum, tak na zákony o přímých daních. Za deset let po tomto rozhodnutí byl tento případ použit jako precedent v rozsudku *Marbury v. Madison*, který odůvodnil použití soudního přezkumu soudem. Ačkoli se formát soudního přezkumu během staletí změnil, myšlenka, že soud může upustit od přezkumu případu, je přímo spojena s *Hylton v. USA*. Vzhledem k tomu, že se jednalo o první případ s otázkou přímé daně, považuje se to za odrazový můstek pro všechny následující případy, které se týkají této záležitosti. V případě společnosti *Pacific Insurance Co. vs Soule* byla *Hylton v. USA* použita jako precedent v otázce přímého zdanění pojišťoven. Ještě lépe, *Hylton v. USA* byl používán jako precedent v *Pollock v Farmers 'Loan & Trust Co.* Jak bylo objasněno v *Hylton v. USA*, daň z půdy je přímá daň. Na základě tohoto, je daň z příjmů z pozemků stále přímou daní, a proto musí být rozdělena.⁶⁸

5.2 Marbury v. Madison

K akceptaci federalismu jakožto důležitého mezníku došlo v roce 1803 rozhodnutím Nejvyššího soudu v čele s předsedou J.Marshallem v případě *Marbury v. Madison*. „A law repugnant to the Constitution is void. Zákon odporující Ústavě je neplatný.“ Těmito slovy, napsanými hlavním soudcem Marshallem, Nejvyšší soud poprvé prohlásil zákon přijatý kongresem a podepsaný prezidentem za protiústavní. I přesto, že tato moc nebyla zakotvena v Ústavě Spojených států, Marshall věřil, že Nejvyšší soud by měl mít roli shodnou jako ostatní dvě větve vlády. Když James Madison, Alexander Hamilton a John Jay napsali obhajobu Ústavy v Listech federalistů, vysvětlili svůj názor tím, že i silná vláda musí mít omezení. Zakladatelé Ústavy poskytli výkonným a legislativním odvětvím pravomoci, které by se omezovaly navzájem, stejně jako soudnímu odvětví. Ústava dala Kongresu pravomoc obvinít a odstranit úředníky, včetně soudců. Prezidentovi bylo uděleno právo veta omezit Kongres a pravomoc jmenovat členy Nejvyššího soudu a se souhlasem Senátu USA.

⁶⁸ *Hylton v. United States*, 3 U.S. 171 (1796). Dostupné z: <https://supreme.justia.com/cases/federal/us/3/171/case.html>

Pravomoc jednotlivých složek byly definovány kromě jediné, a to Nejvyššího soudu.⁶⁹

Spor, v němž se zrodil počátek přezkumu ústavnosti, se odehrává v období voleb, kdy strana republikánská střídá stranu federalistů. V prezidentských volbách v roce 1800 demokrat-republikán Thomas Jefferson porazil federalistu J. Adamse a stal se tak třetím prezidentem Spojených států. Ačkoli o vítězi voleb bylo rozhodnuto 17. února 1801, Jefferson mohl převzít úřad až do 4. března 1801. Do této doby byl odstupující prezident Adams s federalisty kontrolovaným kongresem ještě u moci. Během schůzky Kongresu se schválil zákon o soudnictví, který upravil Zákon o soudnictví z roku 1789. Na základě tohoto zákona bylo ustanoveno 16 federálních soudců a pravomoc prezidenta jmenovat smírčího soudce dle svého uvážení.

Jedním z těchto nově jmenovaných soudců byl i Marbury.⁷⁰ Ke schválení senátem nově jmenovaných soudců, došlo dva dny před nástupem nového prezidenta. Následoval tedy poslední krok, a tím bylo doručit vyrozumění o jmenování novým soudcům. Tímto úkolem byl pověřen J. Marshall, který už jako nově jmenovaný soudce Nejvyššího soudu zastával ještě funkci státního tajemníka na žádost odcházejícího prezidenta Adamse. Jelikož byli noví soudci jmenováni 2 dny před nástupem nového prezidenta, nebylo v Marshallových silách, aby byly všechny listiny doručeny včas. Nastupující prezident Jefferson se tak musel vypořádat s nedoručenými listinami pro nové soudce. Pověřil tedy svého státního tajemníka J. Madisona, aby listiny nedoručil. Jedním z nově jmenovaných soudců, který listinu neobdržel byl W. Malbury. Neobdržení jmenovací listiny mělo za následek žalobu W. Malburyho proti novému tajemníkovi Madisonovi. Žaloba byla postavena na žádosti o vydání soudního příkazu k tomu, aby mu bylo jmenování doručeno.⁷¹

Marbury v. Madison z počátku nebyl zvláště důležitý případ, ale hlavní soudce Marshall viděl případ jako příležitost k uplatnění pravomoci soudní moci. Kdyby mohl ukázat, že kongresový akt byl protiústavní, mohl by postavit soud jako nejvyššího tlumočnicka Ústavy.

⁶⁹ Marbury v. Madison, Information excerpted from *Milestone Documents in the National Archives* [Washington, DC: National Archives and Records Administration, 1995] pp. 23-24.) Dostupné z: <https://www.ourdocuments.gov/doc.php?flash=false&doc=19>

⁷⁰ TINDALL, George Brown a David E. SHI. 1994. *Dějiny států: USA*. Praha: Lidové noviny, s.150,9

⁷¹ Marbury v. Madison, Zrod ústavního soudnictví V USA, [online]. [cit. 2017-12-16]. Dostupné z: http://www.commonlawreview.cz/wp-content/uploads/2017/10/14_2CommonLRev252001.pdf

A to je přesně to, co udělal. Rozhodnutí soudu skutečně prohlásilo, že Marbury má právo na jmenování a že Jefferson porušil zákon tím, že nařídil tajemníkovi Madisonovi, aby zadržel Marburyho pověření, ale podle Zákona o soudnictví z roku 1789, Nejvyšší soud nemůže donutit prezidenta Jeffersona či jeho tajemníka, aby mu jmenování předali. Touto pravomocí podle Ústavy Nejvyšší soud nedisponuje a zákon, na jehož základě se Marbury domáhal svého práva, byl Nejvyšším soudem označen za protiústavní. Díky Marshallovu silnému výroku byl udržen si Nejvyšší soud získal velkou prestiž a obhájil svou pozici nezávislé složky vládní struktury. Tím, že uplatnil pravomoc vyhlásit kongresové akty za neústavní, Marshall učinil ze soudu nejvyššího tlumočnicka Ústavy Spojených států.⁷²

5.3 Fletcher v. Peck

Po ukončení americké revoluce, si stát Georgie zabral pozemky indiánského kmene Yazoo. Jednalo se oblast indické rezervace o rozloze 140tis km², západně od svého vlastního území.

V roce 1795 je Georgia rozdělena do čtyř oblastí. Stát tyto pozemky pak prodal spekulantům za 500.000 dolarů asi 0.014 dolarů za akr, kteří je dále s velkým ziskem prodávali třetím stranám. Stát Georgie schválil tento obchod a potvrdil ho zákonem známým jako Yazoo Land Act z roku 1795. Později se však ukázalo, že zákon o půdě Yazoo byl politiky schválen výměnou za úplatky. Pro úplatné politiky to ale nemělo dlouhého trvání a po zjištění těchto faktů, je lid Georgie už znovu ne zvolil. Následujícího roku, v nových volbách a v nové sestavě, zákonodárny sbor zrušil zákon Yazoo Land Act a všechny transakce uskutečněné na jeho základě. Toto rozhodnutí mělo ale největší dopad na vlastníky půdy, kteří pozemky kupovali v dobré víře. Jedním s takových vlastníků byl i Robert Fletcher. Fletcher koupil pozemek od Pecka, který jej získal v době, kdy byl akt z roku 1795 v platnosti. Akt byl ale následující rok zrušen a ani to nezabránilo J.Peckovi pozemek prodat. Nový vlastník pozemku R.Fletcher podal roku 1803 žalobu proti Peckovi s tím, že Peck nemá k půdě zákonný titul a tudíž ji nemůže prodat. Žaloba o náhradu škody podaná u soudu v Georgii dopadla ve prospěch Pecka a proto se R.Fletcher domáhal spravedlnosti u Nejvyššího soudu USA.

⁷² Marbury v. Madison, 5 U.S. 137 (1803). Dostupné z: <https://supreme.justia.com/cases/federal/us/5/137/case.html>

V době podání žaloby předsedal soudu J.Marshall na kterém bylo zodpovězení otázky, zda zákon Yazoo Land Act z roku 1795, který byl v roce 1796 zrušen a s ním i všechny uskutečněné transakce neodporoval článku 1, oddílu 10 Ústavy. Po vydání majoritního stanoviska se soud postavil na stranu Pecka a své rozhodnutí zdůvodnil tím, že Peck je nevinná třetí osoba, která uzavřela dvě platné smlouvy: nejprve, když zaplatil za pozemky a za druhé, když prodal půdu Fletcherovi. Upřednostnil tak původní zákon z roku 1795 prosazený úplatnými politiky s tím, že stát Goergie neměl následující rok zrušit převody půdy. Zrušením převodu půdy došlo k porušení Ústavy, tím že byla narušena ochrana uzavřených smluv. Případ položil základ pro klauzule chránící jak veřejnoprávní, tak i soukromé smluvní závazky.⁷³

5.4 Martin v. Hunters Lessee

Vznik Ústavy USA přišel poté, co články konfederace nedokázaly vytvořit životaschopnou národní vládu. Naproti tomu Ústava Spojených států přidělila pravomoci federální vládě a vládám států. Navzdory těmto ustanovením a s ohledem na historii období konfederace byly některé státy pobouřeny, že Nejvyšší soud Spojených států by mohl přezkoumat a zrušit rozhodnutí státního soudu. Po vyhlášení nezávislosti vydala Virginie zákon, který povolil zabavování majetku drženího lojalisty.

Lord Thomas Fairfax, lojalista, vlastnil podstatný majetek ve Virginii. Po jeho smrti se jeho dědic Denny Martin snažil tuto nemovitost získat, ale zjistil, že byl zabaven a prodán soukromníkovi ve státě Virginie. Martin podal žalobu na soud ve Virginii a požádal soud, aby obnovil jeho titul. Jeho nárok na titul byl opřen o Pařížskou smlouvu (1783) a Jayovou smlouvu (1794), kterou USA podepsaly s Velkou Británií. Pařížská smlouva ukončila válku za nezávislost a Jayova smlouva vyřešila přetrvávající spory. Obě smlouvy obsahovaly ustanovení, která zakazují konfiskaci lojalistického majetku. Martin poukázal na článek III Ústavy, který uděluje soudní moc Spojených států americkému Nejvyššímu soudu USA a dává mu pravomoc rozhodovat spory týkající se smluv.⁷⁴ Nejvyšší soud Spojených států vrátil případ zpět a nařídil Virginii, rozhodl ve prospěch Martina a tedy doškol k obnovení titulu.

⁷³ Landmark cases, Fletcher v.Peck[online]. [2017-12-19]. Dostupné z:https://www.thirteen.org/wnet/supremecourt/capitalism/landmark_fletcher.html

⁷⁴ Martin v. Hunter's Lessee, 14 U.S. 304 (1816) Dostupné z: Hunter's Lessee, 14 U.S. 3

Virginský odvolací soud, ale s tvrzení Scotus nesouhlasil a tvrdil, že Nejvyšší soud Spojených států neměl pravomoc přezkoumávat rozhodnutí soudu. Několik dalších států souhlasilo s tímto tvrzením což signalizovalo rostoucí krizi nad soudními pravomocemi národních vlád. Právě v tomto světle Nejvyšší soud USA vydal své rozhodnutí v březnu roku 1816. Nejvyšší soudce John Marshall, se z důvodu střetu zájmů nezúčastnil a sepsání stanoviska přenechal na J. Storym. Soud jednohlasně odmítl argumentaci Virginie a rozhodl, že Nejvyšší soud USA má ústavní a statutární pravomoc přezkoumávat rozhodnutí soudu. Všichni se shodli na tom, že Ústava je nejvyšším zákonem země a že Virginie musela dodržovat ústavu a smlouvy, které se na ní vážou. V dlouhém názoru Story trpce odsoudil postavení Virginského soudu. Také prohlásil za absurdní tvrzení soudu Virginie, že státní soudy mohou volně interpretovat Ústavu Spojených států a federální zákony jak si přejí. To by vedlo k právní anarchii a veřejná škoda by byla značná. Americký ústavní systém tedy vyžadoval, aby absolutní právo na rozhodnutí, v poslední instanci bylo v rukou Nejvyššího soud Spojených států.⁷⁵

5.5 McCulloch v. Maryland

McCulloch v. Maryland (1819) je jedním z prvních a nejdůležitějších případů Nejvyššího soudu týkající se federální moci. V tomto případě Nejvyšší soud rozhodl, že Kongres USA disponuje pravomocemi které jsou uvedeny v článku I, oddíl 8. Ústavy, která se mimo jiné zmiňuje o tom, že v pravomoci kongresu je ukládat a vybírat daně, cla dávky, poplatky, platit dluhy, pečovat o obranu země a všeobecný blahobyt ve Spojených státech, všechna cla, dávky a poplatky musí být na celém území USA stejné, dále pak si může vypůjčovat peníze na účet Spojených států, řídit obchod s cizími národy, mezi jednotlivými státy federace a indiánskými kmeny. Má právo stanovit jednotná pravidla o naturalizaci a jednotné konkurzní právo na celé území Spojených států, razit peníze, upravit jejich hodnotu, domácí a zahraniční kurz a jednotně stanovit míry a váhy.⁷⁶

Dne 10. dubna 1816 byla založena Kongresem USA Druhá banka Spojených států. Do provozu vstoupila nejprve ve Philadelphii v Pensylvánii. Vlastnictví banky bylo v rukou soukromých vlastníků s 20% podílem státu.

⁷⁵ Irons, Peter H. *A people's history of the Supreme Court: the men and women whose cases and decisions have shaped our Constitution*. Rev. ed. New York, s. 113,114

⁷⁶ Ústava spojených států čl. 1, oddíl 8

Banka sloužila jako uložisko federálních rezerv a vykonávala dohled nad oběhem a tiskem platidel. V roce 1817 banka otevřela pobočku v Baltimore v Marylandu, kde obchodovala a provozovala jako jiné pobočky banky Spojených států, vydávala bankovky, směnky a uskutečňovala běžné bankovní operace. Pro většinu státních bank se však jevila jako silná konkurence a odmítaly uznat její postavení.⁷⁷

Činnost Druhé banky se nelíbila zákonodárcům v Marylandu. Federální vláda nepožádala o povolení otevřít banku a konkurovala jiným bankám zřízených státem. Následně státní zákonodárce Marylandu schválil zákon, který zdanil všechny banky v Marylandu, které nebyly autorizovány státními zákony. Vzhledem k tomu, že Druhá banka Spojených států amerických byla jedinou bankou v této pozici, tak zástupce banky James McCulloch v Baltimoru odmítl tuto daň zaplatit.⁷⁸ Následovala žaloba ze strany státu Maryland proti McCullochovi, která jak u státního, tak odvolacího soudu dopadl ve prospěch Marylandu. Žaloba se opírala o to, že Maryland má pravomoc zdanit jakékoliv podnikání na svém území a že Ústava nedává moc Kongresu vytvořit národní banku. V zápětí podal žalobu McCulloch k Nejvyššímu soudu USA.

Řízení před Nejvyšším soudem se zabývalo otázkami, zda poskytuje Ústava Kongresu moc vytvořit banku a jestli mohou jednotlivé státy zakázat nebo zdanit banku? Soud rozhodl, že federální vláda má právo a pravomoc založit národní banku a státy nemají pravomoc tuto banku zdanit. Marylandská daň byla tedy v rozporu s Ústavou Spojených států a založení je banky bylo ústavní. Hlavní soudce Marshall zdůvodnil, že jedním z cílů Ústavy je podpora obchodního rozvoje a prosperity ve Spojených státech a že založení národní banky bylo vhodným prostředkem k dosažení tohoto cíle, Rozhodnutí ve věci McCulloch v. Maryland vytvořilo precedent, jež vedl k řadě budoucích rozhodnutí týkajících se daňových záležitostí a federální vlády.⁷⁹

5.6 Johnson v. McIntosh

Johnson v. McIntosh (1823) byl první v rozhodující linii věcí Scotus z devatenáctého století, které vymezily rozsah a omezení americké suverenity.

⁷⁷Kust, Jan, Nejvyšší soud USA. Praha: Ústav práva a právní vědy. 2013, s.81

⁷⁸The Case of McCulloch v. Maryland: Summary, Decision & Significance, [online]. [cit.2017-12-19]. Dostupné z: <https://study.com/academy/lesson/the-case-of-mcculloch-v-maryland-summary-decisionsignificance.html>

⁷⁹<https://constitutioncenter.org/blog/mcculloch-v-maryland-expanding-the-power-of-congress>

Nejvyšší soudce John Marshall napsal stanovisko a později jeho rukama prošlo mnoho podobných případů *Cherokee Nation v. Georgia* (1831) a *Worcester v. Georgia* (1832). Marshallovo právní odůvodnění v této věci záviselo také na několika komplikovaných a kulturních předpokladech své doby. Marshall předpokládal, že Amerika byla před příchodem Evropanů, jednou obrovskou divočinou a původní obyvatelé, správně nevyužívali svou zemi. Jeho představa správného využívání půdy mimo jiné zahrnovala kontrolované zemědělské podniky vyrábějící suroviny pro obchod. Za druhé, Marshallův názor zastával také typické myšlenky z devatenáctého století o tom, jak by se tito domorodí lidé integrovali do americké společnosti. Na jedné straně považoval indiány za divochy zatímco na druhé straně doufal, že se mohou mírně integrovat do větší společnosti.⁸⁰

V rozsudku sporu *Johnson v. McIntosh* se Marshall snažil vymezit hranice indiánské suverenity, které zahrnovaly politické práva domorodých obyvatel na sebeurčení a samosprávu. Tímto chtěl dosáhnout vyřešení právního postavení indiánů v rychle se rozvíjejících Spojených státech. Federální vláda se snažila dostat půdu do rukou bílým osadníkům a vyhnout se konfliktu s indiány a tak se pokusila vyjednat různé dohody s indických komunitami prostřednictvím smluv. Na pozemky zakoupené T. Johnsonem od kmene Piankeshaw si dělal nárok také McIntosh, který je zakoupil roku 1818 od federální vlády. Johnsonovi, jakožto uživatelé půdy podali žalobu k nejvyššímu soudu o určení právního titulu k půdě.

Verdikt Nejvyššího soud byl ve prospěch McIntoshe a prohlásil Johnsonův titul k půdě za neplatný. Toto rozhodnutí spočívalo v definici indiánských pozemkových práv, jak je omezeno doktrínou indiánské suverenity. Podle této myšlenky kmeny neměly schopnost postoupit absolutní titul s výjimkou federální vlády ve smlouvách. Marshall své rozhodnutí zdůvodnil tím, že indiáni jsou divoši což omezuje jejich práva na úplnou suverenitu a nemohou být nezávislými národy i v důsledku evropského objevu a dobytí Ameriky.⁸¹

5.7 **Barron v. Baltimore**

Pan John Barron byl občanem Baltimoru v Marylandu. Své bydliště zažaloval za poškození svého podniku v Baltimorském přístavu .

⁸⁰ Carol Rose, "Possession as the Origin of Property," in *Property and Persuasion, Essays on the History, Theory, and Rhetoric of Ownership* (Boulder, Colo.: Westview Press, 1994), pp. 11-23. Dostupné z: <https://www.encyclopedia.com/history/news-wires-white-papers-and-books/johnson-v-mintosh>

⁸¹ *Johnson v. McIntosh*, 21 U.S. 543 (1823)

Případ vznikl při vylepšení jedné z ulic, které vyžadovalo přesměrování několika malých toků. Výsledkem bylo, že se do přístavu, kde kotvili lodě dostalo velké množství nečistot a písku, což způsobilo problémy majitelům v přístavech, včetně Johna Barrona, který byl závislý na hluboké vodě, aby mohl ukotvit svá plavidla. Z důvodu toho zákona o úpravě toků nebyl J. Barron schopen správně kotvit své lodě a důsledku nedostatku byly poškozeny. Barron tedy žaloval město Baltimore o náhradu škody, u soudu uspěl a byla mu přiznána kompenzace za poškozené čluny. Město se však proti tomuto rozhodnutí odvolalo a předložilo věc Nejvyššímu soudu Spojených států. Věc Barrona V. Baltimore se zabývá i významným tématem a tím je vyvlastnění majetku. Ustanovení Listiny práv včetně jejího pátého dodatku, kdy nikdo nesmí být zbaven života, svobody, majetku bez řádného soudního procesu a soukromý majetek může být vyvlastněn jen za náhradu se však týká pouze federální vlády, nikoliv státu Unie. Netýká se tedy činnosti států a ani města Baltimore. Podle Scotus byla Ústava vytvořena "lidmi Spojených států", aby se vztahovala pouze na vládu, kterou Ústava vytvořila - federální vládu - a "nikoliv na vládu jednotlivých států". V rozhodnutí, které napsal hlavní soudce John Marshall, soudní dvůr rozhodl, že pátá změna je omezena pouze na federální vládu. Případ byl odmítnut kvůli nedostatku příslušnosti. Soud tedy neměl pravomoc vyslechnout tento případ. Rozhodnutí Nejvyššího soudu ve věci Barron převládalo na federálních soudech až do příchodu čtrnáctého dodatku po občanské válce. Postupně od té doby Nejvyšší soud interpretoval čtrnáctý dodatek, který zakazuje státům zbavovat občany života, svobody nebo majetku bez řádného procesu.⁸²

5.8 Texas v. White

Po skončení občanské války v USA zůstalo nezodpovězeno několik otázek o právním postavení jižních států, které se oddělily z Unie. K těmto otázkám patřilo, zda tyto státy ve skutečnosti opustily Unii nebo zda zavedení vojenské vlády během poválečné rekonstrukce znamenalo, že státy byly pořád součástí Unie.

Texas v. White (1869), byl případ Nejvyššího soudu USA, v němž bylo potvrzeno, že Spojené státy jsou "nezničitelnou unií", od které se žádný stát nemůže oddělit. Nejvyšší soud řešil tyto otázky v Texasu v. White, který se týkal sporu o platbě amerických dluhopisů.

⁸² Barron v. Baltimore (1833). Dostupné z: https://www.thirteen.org/wnet/supremecourt/antebellum/landmark_barron.html

V roce 1850 Texas obdržel dluhopisy ze Spojených států ve výši 10 milionů dolarů na vypořádání hraničních pohledávek. Dluhopisy byly splatné státu ke 31. prosinci 1864. Texaské zákony vyžadovaly, aby guvernér schválil dluhopisy dříve, než by mohly být vykoupeny nebo převedeny. Když Texas odešel z Unie a vstoupil do Konfederace, roku 1862 konfедераční vláda státu převedla dluhopisy na několik soukromých osob. V roce 1865 George White a John Chiles mimo jiné zakoupili dluhopisy výměnou za bavlnu a léky. Žádný z těchto dluhopisů nebyl schválen guvernérem a tudíž byl jejich převod nezákonný.

Po skončení války byl v Texasu zvolen nový guvernér, který měl rovněž na starosti vymáhání dluhopisů. Texas podal návrh na Nejvyšší soud USA, ve kterém požaduje navrácení dluhopisů prodávaných společnostmi White a Chiles a také požádal, aby Spojené státy byly povinny platit dluhopisy, protože nebyly schváleny guvernérem. White argumentoval, že Texas nemá právo podat žalobu a že Nejvyšší soud nemá pravomoc k vyslechnutí případu, protože přechodem Kexasu do konfederace během občanské války se změnilo jeho postavení v unii a tudíž federální zákon nebyl v době převodu dluhopisů použitelný. White tvrdil, že zatímco stát může podat žalobu na Nejvyšší soud, Texas neměl v tomto případě takové právo, protože se oddělil, a proto federální zákon nebyl v době převodu dluhopisů použitelný.

Nejvyšší soud rozhodl, že záměr smluvních států odstoupit znamenal, že pouze dočasně ztratili výsady členství v Unii, ale neztratili členství samotné. Veškeré kroky, které Texas učinil byly tudíž neplatné a Texas byl stále součástí USA.⁸³

5.9 Slaughter cases

Právní spor týkající se jatečných prací, který vedl k tomu, že v roce 1873 došlo k rozhodujícímu rozhodnutí Nejvyššího soudu USA omezujícího ochranu doložky o výsadách a imunitách čtrnáctého dodatku ústavy Spojených států. V roce 1869 poskytli zákonodárci státu Louisiana monopol na jateční práce jediné společnosti Crescent City Livestock Landing and Slaughter house Company. Na základě toho monopolu museli dodržovat hygienická a jiná opatření a umožňovat jiným rezníkům užití jatek.

⁸³ Kust, Jan, Nejvyšší soud USA. Praha: Ústav práva a právní vědy. 2013, s.210

Na tuto legislativu byla podána žaloba ze strany jiných řezníků, opírající se o čtrnáctý dodatek. Po neúspěších u státního se soudu se domáhali spravedlnosti u Scotus . Nejvyšší soud ale potvrdil stanovisko nižších soudů a rozhodl v neprospěch žalobců. Čtrnáctý dodatek o výsadách zasahuje pouze práva občanství USA, nikoliv státního občanství v Unii. Rozhodnutí soudce S.T.Millera rovněž konstatovalo, že čtrnáctý dodatek byl určen výhradně jako prostředek ochrany a nápravy utrpení bývalých otroků. Výsledkem byla velmi omezená interpretace doložky o výsadách a imunitách, řádném postupu a rovnocenné ochrany. Některá práva národního občanství vyjádřená Millerem zahrnují právo cestovat ze státu do státu, právo volit pro federální úředníky aj. Jakékoli omezení těchto národních občanských práv ze strany státu by bylo v rámci doložky o výsadách a imunitách neústavní. Scotus také potvrdil, že řezníci nebyly připraveni o právo provozovat jatka, jen je museli vykonávat dle legislativy státu.⁸⁴

5.10 Civil Right cases

Ve věcech občanských práv bylo pět sporů, které Nejvyšší soud Spojených států konsolidoval do jediného rozhodnutí z důvodu jejich podobnosti. Občanská válka a třináctý dodatek ukončili otroctví ve Spojených státech, ale stále tím nezaručili rovnost pro všechny občany s různou barvou pleti. Ačkoli vítězství Unie přineslo svobodu pro 4 miliony otroků, otázka jejich postavení v poválečném jihu byla stále velmi nevyřešená. Ve skutečnosti jižní státy téměř okamžitě schválily řadu zákonů známých jako černé zákoníky⁸⁵ které, i když ne zotročují svobodné otroky, tak jim vážně omezovaly svobodu.

Během rekonstrukčního období po občanské válce v letech 1866 až 1875 přijal Kongres USA několik zákonů o občanských právech, jejichž účelem bylo provedení třináctého a čtrnáctého dodatku. Během období známého jako Rekonstrukce se Kongres snažil chránit černé občany prostřednictvím občanských práv a prostřednictvím třináctého a čtrnáctého dodatku Ústavy Spojených států. Čtrnáctý dodatek definoval občana Spojených států jako každou osobu narozenou v zemi nebo která byla naturalizována.

⁸⁴ The Case of McCulloch v. Maryland: Summary, Decision & Significance, [online]. [cit. 2017-12-19]. Dostupné z: <https://study.com/academy/lesson/the-case-of-mcculloch-v-maryland-summary-decision-significance.html>

⁸⁵ <https://constitutioncenter.org/blog/mcculloch-v-maryland-expanding-the-power-of-congress>

Zároveň se snažili zaručit všem občanům právo na řádný proces. Poslední a nejvíce agresivní z těchto zákonů, zákon o občanských právech z roku 1875, uložil trestní sankce majitelům soukromých podniků, kteří omezili přístup do svých zařízení kvůli barvě pleti. Zákonodárci některých jižních států totiž schválili zákony umožňující oddělené veřejné prostory pro bílé a barevné občany. Pět sloučených případů se týkalo Spojených států v. Stanley, Spojené státy v. Ryan, Spojené státy v. Nichols, Spojené státy v. Singleton a Robinson a manželka v. Memphis & Charleston R.R.⁸⁶ V průběhu řízení Nejvyšší soud vyslechl argumenty pro a proti umožnění soukromé rasové segregace a tedy ústavnosti zákona o občanských právech z roku 1875.

Nejvyšší soud rozhodl v rozsudku 8-1, že 14. dodatek, neudělil Kongresu pravomoc regulovat tyto soukromé činy, protože to bylo výsledkem jednání soukromých osob, nikoliv státu. Zákon o občanských právech z roku 1875 porušil práva soukromých občanů používat majetek a provozovat podnikání, jak uznají za vhodné. Rozhodnutí ve věcech občanských práv výrazně omezilo pravomoc federální vlády, aby zaručila rovné právní postavení černochům. Státní úředníci na jihu využili zastřešené role Kongresu v zákazu rasové diskriminace a začali s individuálními postupy rasové segregace zakomponováním do svých zákonů, které legalizovaly zacházení s černochy jako s druhotnými občany dalších sedmdesát let. Toto rozhodnutí rovněž vydláždilo cestu k existenci zákonů Jima Crowa a roky zoufalství pro černochy, které se změnilo až zákonem o občanských právech v roce 1965.⁸⁷

5.11 Plessy v. Ferguson

Případ vznikl v roce 1892 jako odpor občanské skupiny New Orleans des Citoyens proti Louisianskému zákonu Separate car Act (1890). Zákon požadoval, aby doprava na železnici působící ve státě poskytovala oddělené, ale rovnocenné zařízení pro bílé a barevné cestující a zároveň zakazovala cestujícím vstupovat do jiné části než do kterého byli přiděleni na základě jejich rasy.

Homer Plessy, afroameričan, si zakoupil železniční lístek na cestu do Louisiany a sedl si v části vyhrazené bílým cestujícím.

⁸⁷ Jim Crow law. [online]. [cit.2017-12-28]. Dostupné z: <https://www.britannica.com/event/Jim-Crow-law>

⁸⁶ Civil Rights Cases, 109U.S.3(1883), Dostupné z: <https://supreme.justia.com/cases/federal/us/109/3/case.html>

Poté, co nereagoval na výzvu a odmítl se přestěhovat do části pro barevné cestující byl zatčen a obviněn z porušení Separate car act zákona. Skupina se snažila případ medializovat až se nakonec dostal k Nejvyššímu soudu. Nejvyšší soud USA vydal certiorari a k jeho rozhodnutí došlo 18. května 1896. Scotus v rozhodnutí 8-1 prohlásil, že zákon Separate car act nebyl v rozporu s Ústavou a XIII dodatkem. Při dosažení tohoto závěru vycházel z toho, že rasová diskriminace afroameričanů v hostincích, veřejných dopravních prostředcích a místech zábavy neznamena žádný náznak otroctví. Dále pak soud konstatoval, že čtrnáctým dodatkem, je zaručit rovnost před zákonem a ne rovnost sociální. V zákoně byla adekvátně respektována právní rovnost, protože ubytování pro každou rasu bylo stejné a protože rasová segregace cestujících sama o sobě neznamena legální nadřazenost žádné rasy. Jediným soudce, který interpretoval odlišný názor byl J.M.Harlan. Ve svém názor , kde se mimo jiné obával zásahu do XIV dodatku, prohlásil i velmi slavnou větu, že Ústava je barvoslepá. Postupem času se Harlanovy obavy ohledně zásahu do XIV dodatku ukázaly jako opodstatněné. Státy zahájily zavedení zákonů založených na segregaci, které se staly známými jako zákony Jima Crowa. Rozhodnutí ve věci Plessy legitimoval státní zákony zakládající rasovou segregaci na jihu a poskytl impuls pro další segregáčn zákony. Rozsudek v zásadě uděloval zákonodárnou imunitu, když se zabýval otázkami rasy, zaručil právo států provádět rasově oddělené instituce a požadoval, aby byli jen "rovní."⁸⁸

5.12 Standard Oil v. United States

Po americké občanské válce nabírala industrializace rychlé tempo Výstavba železničního systému vytvořila levnější a rychlejší dopravu, která rozšířila trhy a umožnila růst průmyslové produktivity. Vzhledem k tomu, že vznikala silnější konkurence, hledaly společnosti způsoby, jak rozšířit své zisky.

Státní zákony koncem devatenáctého století značně omezovaly hospodářský růst prostřednictvím fúzi společností. Jedním z dalších prostředků, jak mohli společnosti zvýšit svůj zisk, bylo proto jednoduše spolupracovat s konkurencí na stanovení cen. Důvěra v různá průmyslová odvětvích, jako je tabák, whisky aj. vedly k významné koncentraci peněz v rámci těchto fondů.

⁸⁸ Irons, Peter H. *A people's history of the Supreme Court: the men and women whose cases and decisions have shaped our Constitution*. Rev. ed. New York, s. 222-232

Nakonec se důvěra stala obecným pojmem, který se vztahuje na národní monopoly, kde jen málo lidí ovládalo velkou část americké ekonomiky.

Veřejné znepokojení nad praxí firmy Standard Oil vzrostlo v osmdesátých letech minulého století a nadále se zvětšovalo po prosazení Shermanova antimonopolního zákona z roku 1890 . Tento akt zakázal obchodní praktiky, které vedly k vyloučení hospodářské soutěže. Do roku 1906 měl Standard Oil monopol, který ovládal více než 80 procent výroby ropy ve Spojených státech. Většinu vlastnictví společnosti vedl John D. Rockefeller. Investice ve výši 70 milionů dolarů, založená na počátku osmdesátých let 20. století, získala 700 milionů dolarů zisků za pouhých patnáct let. Velmi malá konkurence u některých produktů, jako je petrolej, Standard Oil účtoval nadměrné ceny vedoucí k pozoruhodným ziskům. Pro produkty, u kterých existovala konkurence, si mohla společnost Standard Oil drasticky snížit ceny, které dovedli menší podniky k zániku. I přes odhalení nekalých praktik Standard Oil používaných při omezení hospodářské soutěže, se tím americká vláda dlouho nechtěla zabývat. Velký tlak ze strany veřejnosti přišel až během druhého funkčního období prezidenta Theodora Roosevelta a vedl k vyšetřování praktik Standard Oil. Následně vláda obvinila společnost, že porušila Shermanův zákon nezákonným omezením mezistátního obchodu. Rockefellerova společnost ve své reakci uvedla, že mnoho ze společností kontrolovaných Standard Oil bylo ve skutečnosti konkurenceschopných.

Rozhodnutí nižších soudů bylo ve prospěch USA s tím, že Standard Oil skutečně jednal nevhodně, aby omezil mezistátní obchod.⁸⁹ Posledním krokem rozhodnutí Scotus, který jednohlasným prohlášením podpořil rozhodnutí nižších soudů. Společnost Standard Oil porušila Shermanův zákon tím, že prostřednictvím svých nekalých praktik vedla k monopolizaci ropného průmyslu, což mělo za následek zánik malých firem a omezení jejich aktivit. Nápravným opatřením bylo rozdělit Standard Oil na několik geograficky oddělených a nakonec konkurenčních firem.⁹⁰

⁸⁹ Standard Oil Co. Of New Jersey v United States. Dostupné z: <https://legallegacy.wordpress.com/2009/05/15/may-15-1911—the-u-s-supreme-court-decided-standard-oil-co-of-new-jersey-v-united-states/>

⁹⁰ Kust, Jan, Nejvyšší soud USA. Praha: Ústav práva a právní vědy. 2013, s.238

5.13 Buck v. Bell

Poté, co byla vychována pěstounskými rodiči a v 18 letech znásilněna synovcem svých pěstounů, byla Carrie Bucková považována za mentálně zaostalou a promiskuitní. V roce 1924 byla dána do státního zařízení pro duševně choré, kde byla nařízena její sterilizace. Zákon, schvalující tento postup, začal platit v roce 1924 ve Virginii a opíral se o padesát let vědeckých diskuzí o tom, zda některé sociální problémy, včetně chudoby a prostituce, nebyly zděděny a nakonec nemohly být odstraněny selektivní sterilizací.

Dne 2. května 1927, Nejvyšší soud USA nařídil, aby Carrie Bucková, byla sterilizována podle zákona o sterilizaci z Virginie z roku 1924. V případě Buck v. Bell nejvyšší soud zjistil, že zákony o povinné sterilizaci neporušují řádný proces, který je přiznán 14. dodatkem Ústavy Spojených států. Posílil také americké eugenický hnutí a zavedl právní autoritu pro sterilizaci více než 60 000 amerických občanů ve více než třiceti státech, dokud většina praktik neskončila v sedmdesátých letech. V případě Buck v. Bell se 2. května 1927 rozhodl Nejvyšší soud Spojených států hlasováním 8 – 1 a potvrdil ústavnost zákona Virginie umožňuje sterilizaci vynucenou státem.⁹¹

5.14 Powell v. Alabama

V březnu 1931 bylo obviněno devět mladých černých mužů ze znásilnění dvou bílých žen během jejich cesty vlakem. Obžalovaní byli po celou dobu procesu pod policejní ochranou, aby byli ochráněni před lynčováním davu. Většina z chlapců byla ngramotná bez základních znalostí trestního práva. Po celou dobu neměli přístup k advokátovi a nemohli ani kontaktovat rodinu. Advokát jim byl přidělen až krátce před soudním řízením, takže neměli dostatek času k přípravě obhajoby. Všichni obžalovaní, s výjimkou 13letého chlapce byli odsouzeni k smrti v sérii soudních procesů s porotou zastoupenou pouze bílými občany. Nejvyšší soud v Alabamě toto rozhodnutí potvrdil a čekalo se na vyjádření Scotus, kam se obžalovaní odvolali.⁹²

⁹¹ Irons, Peter H. *A people's history of the Supreme Court: the men and women whose cases and decisions have shaped our Constitution*. Rev. ed. New York, s. 252,286

⁹² Kust, Jan, Nejvyšší soud USA. Praha: Ústav práva a právní vědy. 2013, s.253,4

Nejvyšší soud Spojených států zrušil odsouzení devíti mladých černochů za údajné znásilnění bělošek ve vlaku. Otázkou, kterou se Nejvyšší soud Spojených států zabýval, bylo, zda Ústava vyžaduje, aby státy poskytovaly právní pomoc občanům, kteří si nemohou dovolit advokáta. Soud zdůraznil, že právo být zastoupen obhájcem je základem spravedlivého procesu a že přinejmenším musí být obžalovaní o tomto právu informováni. V případě, že si obviněný advokáta nemůže dovolit, musí mu být včas přidělen, aby se mohli řádně připravit na proces.⁹³ Soud konstatoval, že ustanovení čtrnáctého dodatkového aktu zahrnuje část práva na obhajobu uvedenou v šestém dodatku Ústavy, kde se praví, že

„v každém trestním procesu má obžalovaný právo na rychlé a veřejné přelíčení před nestrannou porotou státu a obvodu, na jejichž území měl být trestný čin spáchán a které jsou podle zákona příslušné. Obžalovaný má právo být informován o příčině a povaze obžaloby. Má též právo dát obeslat prostřednictvím státních orgánů svědky ve svůj prospěch a mít na svou obranu obhájce,“

takže většina z listiny práv je závazná pro státy i pro federální vládu.⁹⁴ Soud zrušil odsouzení mladých mužů a prohlásil, že zde nebyl učiněn pokus o vyšetřování. Obžalovaní byli okamžitě souzeni, bez možnosti jakékoliv obhajoby. A v případě obvinění z tak závažného zločinu nesmí být nikdo zbaven svého práva na dostatečný čas a přípravu před soudním procesem.⁹⁵

5.15 Missouri ex rel Gaines v. Canada

Gaines v. Kanada je jedním z prvních případů zabývajících se vzdělávací segregací, která se dostala k Nejvyššímu soudu (1938). Segregace ve vzdělávání byla v tomto období intenzivním předmětem zájmu. Tento konkrétní případ začíná tím, že Univerzita v Missouri odmítla studium práv černochovi Lloydovi L. Gainesovi. Kompenzací za odmítnutí škola nabídla sponzorování jeho studia v jiném státě, protože studium práv pro lidi s tmavou pletí stát Missouri neumožňoval. I přestože Gaines mohl jít na jakoukoliv jinou školu v sousedních státech, tvrdě bojoval za to, aby ho Univerzita v Missouri přijala.

⁹³ Powell v. Alabama, 287 U.S. 45 (1932). Dostupné z: <https://supreme.justia.com/cases/federal/us/287/45/case.html>

⁹⁴ Deklarace nezávislosti Spojených států amerických a Ústava Spojených států amerických s komentáři Miloše Krejčího, s. 170

⁹⁵ Powell v. Alabama, 287 U.S. 45 (1932). Dostupné z: <https://supreme.justia.com/cases/federal/us/287/45/case.html>

Po odmítnutí ze strany školy, Gaines požádal o pomoc Národní asociaci pro rozvoj barevných lidí (NAACP), se kterou společně podali žalobu proti Univerzitě v Missouri. Společně se dostali až před Scotus, kde argumentovali tím, že odmítnutí přijetí bylo porušením ustanovení o rovnocenné ochraně obsažené ve čtrnáctém dodatku.

Nejvyšší soud rozhodl ve prospěch Gainse a toto rozhodnutí bylo prvním velkým vítězstvím NAACP získaným před Nejvyšším soudem Spojených států v jeho kampani proti rasové segregaci ve veřejném vzdělávání. V rozhodnutí č. 6-2 hlavní soudce Charles Evans Hughes prohlásil, že když stát poskytuje studium, musí je poskytnout každému kvalifikovanému člověku, aby byla zaručena stejná právní ochrana. Škola tak nemůže posílat zájemce o studium do jiných států jen kvůli odlišné barvě pleti. Toto rozhodnutí Scotus se dá tedy označit za počátek postupného prolamování již známého „oddělení ale rovní“ a omezování možnosti států stále udržovat černobílé instituce, které už pouhou svou existencí zpochybňovaly pojem občanské rovnosti.⁹⁶

⁹⁶ Missouri ex rel. Gaines v. Canada, 305 U.S. 337 (1938). Dostupné z: <https://supreme.justia.com/cases/federal/us/305/337/>

6 Závěr

Ústava Spojených států amerických jako nejvyšší zákon země zakládající jejich vznik a stanovící strukturu a právní rámec jejich fungování stejně jako postavení jedince v rámci této struktury prokázala v průběhu své více než dvousetleté existence svou životaschopnost.

Ambice jejích tvůrců vytvořit dokument s nadčasovou platností, který by ale zároveň byl dostatečně flexibilní a schopný reagovat na zásadní společenské změny, aniž by jeho základní text musel být měněn, se prokázala jako řešení na první pohled geniální. Na malém prostoru se totiž podařilo vytvořit strukturu vládní moci, stanovit jejím složkám základní pravomoci, definovat vztahy mezi mocí federální a mocí jednotlivých států. Garance osobních práv a svobod pak byly obsaženy v původních deseti dodatcích Ústavy, tzv. Listině práv (Bill of Rights). Listina zároveň explicitně deklarovala, že veškeré pravomoci, které nejsou výslovně delegovány Ústavou Kongresu, patří státům a lidu.

V průběhu času se ale ukazovalo, že nejednoznačné znění některých ustanovení i dodatků otvíralo prostor pro různou možnost jejich interpretace, což nevyhnutelně vedlo k soudním sporům a jejich rozhodnutí bylo často více věcí subjektivního názoru než práva. To platilo i o institutu otroctví, který Ústava úmyslně nijak neřešila, přestože byl tento problém už od počátku důvodem společenských tenzí a ty postupně narůstaly a v konečném důsledku vyústily až v občanskou válku. Tvůrci Ústavy byli přesto nuceni se za daných okolností s tímto problémem nějak vypořádat, aby měla vůbec šanci na přijetí většinou států. Proto se v ní objevil pojem *osoba*, chápaná jako majetek, a na ten se vztahovala příslušná ustanovení o ochraně osobního majetku. Ke komplexnosti problému výkladu Ústavy přispíval i fakt, že federální zákonodárné orgány ve snaze docílit územní rovnováhy mezi státy s otroctvím a státy svobodnými vydávaly různá nařízení, která pro nově vznikající státy předem stanovila jejich povahu, dále i zákony již existujících států s jejich ústavami, které byly mezi státy svobodnými a otrokářskými navzájem nekompatibilní a bylo pak při řešení sporů na rozhodnutí Nejvyššího soudu jako nezávislé soudní moci určit, na čí straně je právo.

Moc soudní tvořila podle Ústavy jeden ze tří pilířů vládní struktury. Na základě III. Článku tak vznikl Nejvyšší soud Spojených států jako nejvyšší orgán moci soudní. Ústava explicitně nedefinovala jeho pravomoci v plné šíři, určovala pouze jeho základní jurisdikci, jeho postavení v soudní hierarchii a Ústavou byly

dány podmínky pro jmenování soudců Nejvyššího soudu. Řešením konkrétních případů se však Nejvyššímu soudu podařilo už v rané fázi své existence získat pravomoc přezkoumání ústavnosti zákonů vydaných Senátem a s tím i úzce související pravomoc interpretace ústavního textu. Tak především zásluhou Johna Marshalla, v pořadí čtvrtého jmenovaného nejvyššího soudce, získal Nejvyšší soud pravomoc prohlásit jakýkoli zákon Senátu za protiústavní, pokud jej shledal v rozporu s některým z ustanovení Ústavy, a na základě svého rozhodnutí mohl takový zákon zrušit. Stal se tak ochráncem Ústavy a poslední instancí, která měla pravomoc otázku ústavnosti zákona posoudit. Soud tak získal politickou prestiž a potvrdil svou roli nezávislého článku vládní struktury, která mu přináležela v systému dělby vládní moci.

Jeho rozhodnutí vycházela z příslušných ustanovení Ústavy a jejich případné interpretace, která se v průběhu času měnila. Tak např. při zrušení tzv. Missourského kompromisu (Missouri Compromise, 1820) a prohlášení jej za protiústavní (rozhodnutí v případě Dred Scott v. Sandford, 1857). Své rozhodnutí zdůvodnil Nejvyšší soud tím, že Kongres nemá podle Čl. IV, odd.3, ustanovení 2 právo zakázat na území teritoria otroctví, protože se toto ustanovení vztahuje pouze na teritoria z doby ratifikace Ústavy. Podobně Nejvyšší soud argumentoval i v případě tzv. Nařízení pro Severozápadní teritoria (Northwest Ordinance, 1789), kde vznikající státy podle tohoto nařízení měly být svobodné. Tady soud tvrdil, že ratifikací Ústavy ztratilo toto Nařízení platnost, protože Ústava zaručuje všem státům stejná práva a zákaz otroctví na těchto územích jejich práva omezoval (rozhodnutí v případě Strader v. Graham, 1851). Takové rozhodnutí tehdy v praxi znamenalo, že otroctví mohlo být legální ve všech státech Unie, pokud by se pro něj státy samy rozhodly.

Pravomoc přezkoumat a zrušit zákon kvůli jeho neústavnosti z Nejvyššího soudu udělala silného hráče na politické scéně.

Nejvyššímu soudu z Ústavy vyplývá také pravomoc působit jako soud odvolací v případech již dříve řešených nejvyššími (odvolacími) soudy států. I v takových případech byla rozhodnutí Nejvyššího soudu v historii často velmi kontroverzní. Jednalo se především o problémy rasové a ukazovalo se, jak důležitou roli hrála interpretace ústavních ustanovení, ochota respektovat už existující precedenty i jak do značné míry záleželo rozhodnutí na nejvyšším soudci, politických vlivech i celkové společenské náladě doby. Schválení XIII. a XIV. Dodatku Ústavy bylo sice pozitivním východiskem pro nápravu věcí příštích,

ale problémy rasové diskriminace a později segregace řešil Nejvyšší soud v podstatě od svého vzniku až do r. 1965, kdy byl vydán nový Zákon o občanských právech. Rasová segregace nebyla shledána protiústavní, protože v rozhodnutí Nejvyššího soudu nikoho nediskriminovala (*Plessy v. Ferguson*, 1896).

V posledních zhruba deseti letech otřásl Spojenými státy mnoho případů, v souvislosti s nimiž dochází k stále častějším diskuzím o znění II. Dodatku, který zaručuje každému občanu právo držet a nosit zbraň. Jak se zdá, přes mnohé pokusy bývalého amerického prezidenta i některých zákonodárců chybí zatím v zákonodárných orgánech Spojených států dostatek vůle jakkoli tento ústavní dodatek změnit. Jeho negativní dopad je z celospolečenského hlediska neprosto neoddiskutovatelný a budoucnost ukáže, zda zákonodárci takovou změnu Ústavy v budoucnu navrhnou nebo zvítězí tzv. ochrana práv jedince před prospěchem vyššího celku. Neméně zajímavé bude pak sledovat, jak se Nejvyšší soud vypořádá s ústavními ustanoveními chránícími individuální práva a svobody. To je však nepochybně hudba daleké budoucnosti.

7 Resumé

The Supreme Court of Justice and Its Historic Role in the Constitutional System of the USA

The Supreme Court of Justice was founded under Article III of the Constitution, the major law of the country, which primarily emphasized the formation of a system of separate powers – executive, legislative and judicial. It also specified jurisdictions in the system of federal judiciary including the Supreme Court and coexistence between federal institutions and those ones of individual states.

In the first chapter my thesis deals with the early history of the Court and its position within federal judicial system and its structure. It explains what the American law is based on what are its roots (common law, precedents, stare decisis and ius positum). Here it also deals with the Constitution, its Articles and Amendments included in the Bill of Rights (I – X), but also with those ones passed later that do not belong to the Bill (XI – XXVII so far). It gives reasons why and how the Constitution avoided an indisputably thorny issue of the period – slavery, which proved to be subject matter of many legal disputes to come and dealt with and decided mostly under appellate jurisdiction of the Court.

The second chapter defines the Court's position as specified under the Constitution, its establishment and early history, appointment of justices and the chief justice, and also its direct jurisdictions. Thus the Supreme Court of Justice became the sovereign institution with authority to decide any legal disputes in appellate jurisdiction, which was the case in all litigations of the last part of this chapter that gives insight into some legal disputes centered around slavery issues and decided by the Court. Its controversial decisions escalated tensions in society divided over that issues and resulted in outburst of Civil War.

The third chapter introduces selected 13 chief justices from the very beginning of its existence up to the first half of the twentieth century and the concluding chapter presents some of their cases where key decisions were made. Through those decisions the Supreme Court established the power of judicial review and interpretation of the constitutional Articles and Amendments as well as brought to life some key constitutional principles contained in commerce clause, contract clause etc.

Through its decisions the Supreme Court established its position in constitutional system of separate powers and became a very powerful player in both legal and political spheres and a guardian of the Constitution.

8 Seznam použité literatury

Judikatura:

Civil Rights Cases, 109 U.S. 3 (1883)
Dred Scott v. Sandford, 60 U.S. 393 (1856)
Hylton v. United States, 3 U.S. 171 (1796).
Johnson v. M'Intosh, 21 U.S. 543 (1823)
Marbury v. Madison, 5 U.S. 137 (1803)
Martin v. Hunter's Lessee, 14 U.S. 304 (1816)
Missouri ex rel. Gaines v. Canada, 305 U.S. 337 (1938)
Powell v. Alabama, 287 U.S. 45 (1932)
Strader v. Graham, 51 U.S. 82 (1851)
United States v. The Amistad, 40 U.S. 518 (1841)

Právní předpisy:

Ústava Spojených států amerických
Zákon o uprchlých otrocích 1793, Act respecting fugitives from justice, and persons escaping from the service of their masters
Zákon o uprchlých otrocích 1850, Fugitive Slave Act

Literatura:

KUKLÍK, Jan a SELTENREICH, Radim. Dějiny angloamerického práva. Vyd. 2. Praha: Leges, 2011. 871 s. ISBN 978-80-87212-87-5.

KUST, Jan. Nejvyšší soud USA. Praha: Ústav práva a právní vědy, 2013, 408 s. Právo - edice pro právo a management. ISBN 978-80-905247-6-7.

TINDALL, George Brown a David E. SHI. 1994. *Dějiny států: USA*. Praha: Lidové noviny, 897 s., ISBN 80-710-6087-9.

PURVIS, Thomas L. *Encyklopedie dějin USA*. Vyd. 1. Praha: Ivo Železný, 1999, 575 s. Malá moderní encyklopedie (Ivo Železný), sv. 5. ISBN 8024002949.

JEFFERSON, Thomas. 2000. *Deklarace nezávislosti Spojených států amerických a Ústava Spojených států amerických s komentáři M. Krejčího*. 1.vyd. Praha: Otakar II., 178 s. ISBN 80-863-5524-1.

HAMILTON, Alexander, John JAY a James MADISON. 1994. *Listy federalistů: soubor esejí psaných na podporu nové ústavy předložené federálním shromážděním 17. září 1787*. Olomouc: Vydavatelství Univerzity Palackého v Olomouci, 537 s. ISBN 80-706-7390-7.

KENNETH, Janda, Jeffrey M. Berry, Jerry Goldman, Earl Huff: *Výzva demokracie, systém vlády v USA*, Praha 1998, 423 s. ISBN 80-85850-54-0

IRONS, Peter H. *A people's history of the Supreme Court: the men and women whose cases and decisions have shaped our Constitution*. Rev. ed. New York: Penguin Books, 2006. ISBN 9780143037385.

Internetové zdroje:

<https://legal-dictionary.thefreedictionary.com>

<https://legallegacy.wordpress.com>

<https://www.britannica.com>

<https://supreme.justia.com>

<https://www.history.com>

<https://www.encyclopedia.com>

<https://www.thirteen.org>

<https://constitutioncenter.org>

<https://study.com>

<https://www.ourdocuments.gov>

<http://sites.gsu.edu>

<https://constitution.laws.com>

<http://www.johnmarshallfoundation.org>

<https://historynewsnetwork.org>

<https://www.senate.gov>

<https://cs.wikipedia.org>

<http://www.jurist.org>

<http://adacourse.org>
<https://www.thoughtco.com>
<https://www.supremecourt.gov>
<http://ashbrook.org>
<http://www.jstor.org>
<http://www.uscourts.gov>
<https://www.pravniprostor.cz>
<https://www.archives.gov>
<http://judiciallearningcenter.org>